

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK X. 195.

JORDBRUKSSTATISTIKK
1948
(LANDBRUKSAREAL
OG
HUSDYRHOLD M. V.)

*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.
Année 1948.*

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1949

Pris kr. 1,50.

Norges Offisielle Statistikk, rekke X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1947 (forts.).

- Nr. 137. Skattestatistikken 1945—46. (*Répartition d'impôts.*)
 - 138. Meieribruket i Norge 1945. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
 - 139. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1946. (*Dette etc. des communes.*)
 - 140. Telegrafverket 1945—46. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
 - 141. Norges jernbaner 1941/42—1944/45. (*Chemins de fer norvégiens.*)
 - 142. Skolestatistikk 1943—44. (*Instruction publique.*)
-

Rekke X.

Trykt 1948.

- Nr. 143. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1947. (*Aperçu de la situation économique.*)
 - 144. Norges Brannkasse 1944—46. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
 - 145. Alkoholstatistikk 1946. (*Statistique de l'alcool.*)
 - 146. Forsikringsselskaper 1946. (*Sociétés d'assurances.*)
 - 147. Norges bergverksdrift 1946. (*Mines et usines.*)
 - 148. Jordbruksstatistikk 1946. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
 - 149. Norges handel 1946. (*Commerce.*)
 - 150. Norges fiskerier 1944. (*Grandes pêches maritimes.*)
 - 151. Pelsdyrtellingen i Norge 1946. (*Elevage d'animaux à fourrure.*)
 - 152. Veterinærvesenet 1946. (*Service vétérinaire.*)
 - 153. Meieribruket i Norge 1946. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
 - 154. Norges industri 1945. (*Statistique industrielle.*)
 - 155. Syketrygden 1944. (*Assurance-maladie nationale.*)
 - 156. Norges private aksjebanker og sparebanker 1946. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
 - 157. Norges postverk 1947. (*Statistique postale.*)
 - 158. Skolestatistikk 1944—45. (*Instruction publique.*)
 - 159. Arbeidslønninger 1946. (*Salaires des ouvriers.*)
 - 160. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1942—44. (*Rapport sur l'état sanitaires et médical.*)
 - 161. Jordbruksstatistikk 1947. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
 - 162. Statistisk årbok 1946—48. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
 - 163. Syketrygden 1945. (*Assurance-maladie nationale.*)
 - 164. Industriarbeitertrygden 1943—45. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
 - 165. Kommunevalgene 1947. (*Elections pour les conseils communaux et municipaux.*)
 - 166. Kriminalstatistikk 1945 og 1946. (*Statistique de la criminalité.*)
 - 167. Norges kommunale finanser 1943—44. (*Finances des communes.*)
 - 168. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1947. (*Dette etc. des communes.*)
 - 169. Syketrygden 1946. (*Assurance-maladie nationale.*)
 - 170. Skattestatistikken 1946—47. (*Répartition d'impôts.*)
-

JORDBRUKSSTATISTIKK 1948

(LANDBRUKSAREAL
OG
HUSDYRHOLD M. V.)

*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.
Année 1948.*

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1949

Innhold.

	Side
Forord.....	1
Det statistiske materiale	3
Arealene	4
Maskiner og redskaper	9
Avlingen, jordbruket og hagebruket	11
Bruken av kunstgjødsel, kraftfør, A.I.V.-væske	18
Husdyrholdet.....	20
Husdyrproduktene	26
Priser på landbruksprodukter, produksjonsmidler m. v.	31

T a b e l l e r .

Tabell 1. Jordbruksarealet i 1948. Dekar	48
» 2. Husdyrholdet 20. juni 1948	50
» 3. Høstutbyttet i jordbruket.....	52
» 4. Høstutbyttet i hagebruket	57
» 5. Arbeidslønnen i jordbruket	59
 B i l a g .	
Rundskriv og skjema	61

Table des matières.

	Pages
Préface	1
Matiériaux statistiques	3
Les superficies.....	4
Machines et outils.....	9
Récolte, agriculture et horticulture	11
L'emploi d'engrais artificiels, fourrages concentrés, solution d'A.I.V.....	11
Elevage du bétail.....	28
Production de viande, lait etc.....	20
Prix pratiqués pour les produits agricoles, moyens de production etc.....	36

T a b l e a u x .

Tableau 1. La superficie agricole 1948. Décare	48
» 2. Elevage du bétail au 20. juin 1948	50
» 3. Récolte d'agriculture	52
» 4. Récolte d'horticulture	57
» 5. Salaires des ouvriers agricoles	59

A p p e n d i c e s .

Circulaires et questionnaires	61
-------------------------------------	----

Contents.

	Page
Preface	1
The statistical material.....	3
Area	4
Machinery and implements	9
Crop, agriculture and horticulture	11
Use of commercial fertilizer, concentrated feeds, A.I.V.-solution	18
Raising of domestic animals	20
Livestock products.....	26
Prices for agricultural products, producer goods etc.	31

T a b l e s .

Table 1. Agricultural area in 1948	48
» 2. Raising of domestic animals 20. June 1948	50
» 3. Agricultural production.	52
» 4. Horticultural production.	57
» 5. Wages in agriculture	59

A p p e n d i c e s .

Circulars and questionaries	61
-----------------------------------	----

Forord.

Dette hefte inneholder resultatene av en representativ jordbruksstelling pr. 20. juni 1948. Foreløpige oppgaver fra denne ble gitt i Statistiske Meddelelser for 1948, nr. 10—12.

Videre vil en finne oppgaver over avkastingen i jord- og hagebruket, priser på produkter og produksjonsmidler m. v.

Ved de 10-årlige, fullstendige jordbruksstellinger blir det hentet inn en rekke oppgaver som en ikke har årlig. En viser til oversichtsheftet for «Jordbruksstellingen 1939», hvor oppgavene så vidt mulig er stilt sammen med de tilsvarende fra tidligere tellinger.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo i juni 1949.

Petter Jakob Bjerve.

Paul Barca.

Det statistiske materialet.

Den representative tellingen i 1948 er gjennomført på samme måte som i 1946 og 1947. En viser til den oversikt over framgangsmåten som er tatt inn i «Jordbruksstatistikk 1946».

Det skulle i hvert herred telles ved 10 pst. av brukene med over 5 dekar jordbruksareal. Utvalget av bruk var foretatt i Byrået på grunnlag av tellingen i 1939, slik at alle bruksstørrelser var forholdsvis representert. Med de eksepsjonelle forhold i Finnmark etter evakueringen, anså en det for nytteløst å foreta noen undersøkelse på representativt grunnlag der. I stedet fikk en skjønnsmessige oppgaver fra jordstyrrene for hvert herred under ett.

En hadde på denne måten valgt ut 20 978 bruk som det skulle telles ved. Disse hadde i 1939 et jordbruksareal på 1.08 mill. dekar.

I 1947 og 1948 skulle det telles på de samme bruk som i 1946. For Finnmark er det alle tre årene brukt skjønnsmessige oppgaver fra jordstyrrene.

Det har imidlertid ikke i noe av årene lykkes å få materialet komplett.

Det materiale som ble med i bearbeidingen i 1946, omfattet 20 224 bruk med et samlet jordbruksareal i 1939 på 1.065 mill. dekar. Når en holder Finnmark fylke og alle brukene inntil 5 dekar utenom, var dette 9.65 pst. av brukene med 9.8 pst. av jordbruksarealet.

I 1947 omfattet beregningen 19 350 bruk med et jordbruksareal i 1939 på 1.028 mill. dekar. Regnet på samme måte som ovenfor nevnt, var dette 9.23 pst. av brukene med 9.45 pst. av jordbruksarealet.

I 1948 omfattet beregningen 19 774 bruk med et jordbruksareal i 1939 på 1.046 mill. dekar, 9.43 pst. av brukene med 9.57 pst. av jordbruksarealet.

På grunnlag av den prosentvise endring i areal og husdyrhold fra 1939 ved de undersøkte bruk, har en beregnet arealet og husdyrholdet i 1948 for de enkelte fylker. En har ikke tatt hensyn til at Aker herred fra 1. januar 1948 ble innlemmet i Oslo. Det er også i 1948 regnet med til bygdene i Akershus.

Skjema og instruks for tellingen er tatt inn som bilag bakerst i boka.

Arealene.

Tabellen nedenfor viser åkerarealet i rikets bygder for hvert av årene 1939—1948.

	Korn og erter	Poteter	Rotvekster	Grønnsaker	Annen åker og hage	Åker og hage i alt
a) Dekar.						
1939	1 836 741	506 927	225 434	52 787	323 779	2 945 668
1940	1 866 767	572 394	226 987	367 852		3 034 000
1941 ¹	2 067 200	631 800	271 000	64 500	256 200	3 290 700
1942	2 061 547	789 896	241 508	82 160	212 645	3 387 756
1943	2 025 485	808 065	184 577	73 160	245 284	3 336 571
1944	1 941 191	734 269	256 574	67 327	275 881	3 275 242
1945	1 843 576	646 333	250 360	71 615	293 484	3 105 368
1946	1 704 527	623 853	199 006	401 708		2 929 094
1947	1 501 036	568 589	175 561	424 710		2 669 896
1948	1 496 493	648 830	171 844	384 945		2 702 112
b) Relative tall. 1939 = 100.						
1939	100.0	100.0	100.0	100.0		100.0
1940	101.6	112.9	100.7	97.7		103.0
1941	112.5	124.6	120.2	84.9		111.7
1942	112.2	155.8	107.1	78.3		115.0
1943	110.3	159.4	81.9	84.6		113.3
1944	105.7	144.8	113.8	91.1		111.2
1945	100.4	127.5	111.1	97.0		105.4
1946	92.8	123.1	88.3	106.7		99.4
1947	81.7	112.2	77.9	112.8		90.6
1948	81.5	128.0	76.2	102.2		91.7

¹ Med beregnet tillegg for bruk inntil 5 dekar.

Det største åkerareal nådde en i 1942 med ca. 3 388 000 dekar, 442 000 dekar eller 15 pst. mer enn i 1939. De følgende år viste nedgang igjen, slik at en allerede i 1946 var kommet 16 000 dekar under åkerarealet i 1939. Tellingen i 1947 viste ytterligere sterk nedgang — 260 000 dekar — til 2 670 000 dekar, 9.4 pst. mindre enn i 1939. Tellingen i 1948 viste igjen en øking i åkerarealet på vel 32 000 dekar eller 1.2 pst. til 2 702 000 dekar, 8.3 pst. mindre enn i 1939. Økingen i åkerarealet siste år falt i sin helhet på Østlandet og Agderfylkene. Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge viste fortsatt nedgang.

Korn- og rotvekstarealet var størst i 1941, potetarealet i 1943 og grønnsakarealet i 1942.

Tabellen side 5 viser arealet for de enkelte vekstene i 1948 sammenliknet med 1947 og 1939 og endringene i dekar og prosent for rikets bygder.

Før våronna ble det fra ledende hold gjort en henstilling til bøndene om å gå inn for en øking av produksjonen, særlig av korn og poteter.

Noen øking i det samlede kornareal ble det dog ikke, men nedgangen ble stoppet, samtidig som det i noen grad ble lagt om fra førkorn til matkorn. Hvetearalet økte siste år med henved 36 000 dekar eller 12.2 pst. For rug oppheves

	Arealet i dekar			Endring 1947–48		Endr. 1939–48				
	1948	1947	1939	i dekar	i pst.	i dekar	i pst.			
Høsthvete.....	7 455	2 954	26 030	+ 4 501	+152.4	÷ 18 575	÷ 71.4			
Vårhvete.....	319 762	288 615	386 101	+ 31 147	+10.8	÷ 66 339	÷ 17.2			
Høstrug	7 745	6 734	15 487	+ 1 011	+15.0	÷ 7 742	÷ 50.0			
Vårrug	5 697	6 697	16 274	- 1 000	-14.9	÷ 10 577	÷ 65.0			
Bygg	367 554	391 109	467 742	- 23 555	-6.0	÷ 100 188	÷ 21.4			
Havre	737 545	757 207	870 243	- 19 662	-2.6	÷ 132 698	÷ 15.2			
Blandkorn	40 616	38 292	48 943	+ 2 324	+6.1	÷ 8 327	÷ 17.0			
Erter	10 119	9 428	5 921	+ 691	+7.3	÷ 4 198	+70.9			
Korn og erter i alt	1 496 493	1 501 036	1 836 741	- 4 543	-0.3	÷ 340 248	÷ 18.5			
Grønnfôr	141 192	178 191	125 064	- 36 999	-20.8	+ 16 128	+12.9			
Potet	648 830	568 589	506 927	+ 80 241	+14.1	+ 141 903	+28.0			
Fôrnepe	58 894	66 277	99 544	- 7 383	-11.1	÷ 40 650	÷ 40.8			
Kålrot	86 089	84 740	82 195	+ 1 349	+1.6	+ 3 894	+4.7			
Fôrbete	21 113	17 128	30 783	+ 3 985	+23.3	÷ 9 670	÷ 31.4			
Fôrmargkål	5 748	7 416	12 912	- 1 668	-22.5	÷ 7 164	÷ 55.5			
Kål	28 114	23 923	14 122	+ 4 191	+17.5	+ 13 992	+99.1			
Gulrot	14 461	12 045	10 627	+ 2 416	+20.1	+ 3 834	+36.1			
Jordbær	8 165	6 113	7 095	+ 2 052	+33.6	+ 1 070	+15.1			
Bringebær.....	4 760	4 768	4 693	- 8	-0.2	+ 67	+ 1.4			
Andre vekst på åker og i hage	161 376	153 749	186 107	+ 7 627	+5.0	÷ 24 731	÷ 13.3			
Brakk	26 877	45 921	28 858	- 19 044	-41.5	÷ 1 981	÷ 6.9			
I alt åker og hage	2 702 112	2 669 896	2 945 668	+ 32 216	+1.2	÷ 243 556	÷ 8.3			
Eng til slått	Eng på dyrket jord Natureng på innmark Seterløkker	4 800 438	4 804 774	4 937 157	- 4 336	-0.1	÷ 136 719	÷ 2.8		
		1 131 065	1 167 244	1 627 497	- 36 179	-3.1	÷ 496 432	÷ 30.5		
		153 588	160 374	199 061	- 6 786	-4.2	÷ 45 473	÷ 22.8		
		årlig	267 960	294 498	548 507	- 26 538	-9.0	÷ 280 547	÷ 51.1	
		Kulturbeite	{ på dyrket jord ..	389 509	381 011	212 837	+ 8 498	+ 2.2	+ 176 672	+ 83.0
			{ på udyrkjord ..	501 329	482 644	261 924	+ 18 685	+ 3.9	+ 239 405	+ 91.4
		Annen eng til beite	{ på dyrket jord ..	163 840	168 806	146 366	- 4 966	-2.9	+ 17 474	+ 11.9
			{ på udyrkjord ..	272 158	283 605	282 460	- 11 447	-4.0	- 10 302	- 3.6
I alt jordbruksareal	10 381 999	10 412 852	11 161 477	- 30 853	-0.3	÷ 779 478	÷ 7.0			
Herav: Dyrket jord	8 055 899	8 024 487	8 242 028	+ 31 412	+0.4	÷ 186 129	÷ 2.3			
Innmark	9 960 451	9 957 980	10 413 909	+ 2 471	-	÷ 453 458	÷ 4.4			

økingen i høstrugarealet ved nedgangen for vårrugen. Byggarealet gikk siste år ned med henved 24 000 dekar eller 6.0 pst., havrearealet med 20 000 dekar eller 2.6 pst. Blandkorn og erter viste noe øking.

I forhold til 1939 er kornarealet gått ned med 340 000 dekar eller 18.5 pst.

Særlig sterkt er nedgangen for rug og høsthvete.

Potetarealet økte siste år med vel 80 000 dekar eller 14.1 pst. I forhold til 1939 var det en øking på 28.0 pst.

Rotvekstarealet minket siste år med 2.1 pst. og var 23.8 pst. mindre enn i 1939. Siste år var det arealet av fôrnepe og fôrmargkål som gikk ned, mens arealet av kålrot og særlig fôrbete økte. I forhold til 1939 er kålrotarealet økt, mens det er sterkt nedgang for de andre rotvekstene.

Kålarealet i 1948 var 17.5 pst. større enn i 1947, og omtrent dobbelt så stort som i 1939. For gulrot var stigningen henholdsvis 20.1 og 36.1 pst.

Arealet av grønnfôr og brakk viste sterkt nedgang siste året.

Tabell 1 bak i boka viser arealet fylkesvis for de enkelte vekstene.

Tabellen nedenfor viser arealet i 1948 i forhold til arealet i 1939 fylkesvis, for korn og erter i alt, poteter, rotvekster, annen åker og hage og åker og hage i alt. $1939 = 100$.

	Korn og erter	Poteter	Rot- vekster	Annен åker og hage	Åker og hage i alt
Østfold	83.3	132.5	91.1	78.5	89.1
Akershus.....	87.6	126.5	64.8	81.9	89.9
Hedmark	86.8	143.5	70.2	116.2	97.1
Opland	81.5	150.2	55.6	145.1	94.4
Buskerud	87.7	118.0	71.3	118.9	95.5
Vestfold	83.5	125.9	94.0	90.3	91.7
Telemark	70.1	120.8	81.9	93.2	84.5
Aust-Agder.....	69.3	115.8	82.7	109.8	90.5
Vest-Agder	78.1	120.6	60.5	104.6	93.8
Rogaland	67.7	135.0	95.4	118.0	93.7
Hordaland	58.0	110.9	48.6	108.7	94.2
Sogn og Fjordane.....	59.2	117.0	80.4	118.7	95.8
Møre og Romsdal.....	63.1	115.7	71.1	102.9	83.7
Sør-Trøndelag	81.7	131.8	77.3	140.4	91.2
Nord-Trøndelag.....	84.7	141.2	81.4	91.9	92.9
Nordland	49.0	104.6	54.5	88.9	80.4
Troms	33.0	109.1	59.3	77.7	83.1
Finnmark	-	88.9	17.0	73.9	78.2
Rikets bygder	81.5	128.0	76.2	102.2	91.7

Kornarealet i 1948 var mindre enn i 1939 i alle fylkene. Minst nedgang — 12—13 pst. — var det i Akershus, Hedmark og Buskerud. Mellom 15 og 20 pst. var nedgangen i Østfold, Opland, Vestfold og Trøndelagsfylkene. Sterkest var nedgangen i Nord-Norge, dernest på Vestlandet.

Finnmark var det eneste av fylkene hvor potetarealet var mindre enn i 1939. Mindre enn 10 pst. øking viste Nordland og Troms. I Opland var det 50 pst. større enn i 1939, i Hedmark og Nord-Trøndelag vel 40 pst. større.

Rotvekstarealet viste nedgang fra 1939 i alle fylkene, minst — 5—6 pst. — i Rogaland og Vestfold, i Østfold 9 pst. Ellers var nedgangen mer enn 17 pst. i alle fylkene. Over 40 pst. nedgang var det i Opland, Hordaland og fylkene i Nord-Norge.

Arealet av åker og hage i alt var mindre enn i 1939 i alle fylkene. I Hedmark, Buskerud og Sogn og Fjordane var nedgangen mindre enn 5 pst. Over 10 pst. nedgang var det i Østfold, Akershus, Telemark, Møre og Romsdal og fylkene i Nord-Norge.

Tabellen på neste side viser arealet i 1948 i forhold til arealet i 1947, fylkesvis. $1947 = 100$.

Fra 1947 til 1948 økte kornarealet sterkest i Troms, hvor det var sterk nedgang året forut. Ellers økte kornarealet siste året i Østfold, Akershus, Buske-

	Korn og erter	Poteter	Rot- vekster	Annen åker og hage	Åker og hage i alt
Østfold	106.5	121.0	107.2	89.9	107.0
Akershus.....	104.0	115.9	97.8	97.5	104.6
Hedmark	96.8	118.1	92.2	94.9	100.5
Opland	97.7	121.7	80.3	101.7	101.7
Buskerud	105.2	118.1	108.1	102.4	106.7
Vestfold	101.0	113.4	114.3	99.2	104.1
Telemark	102.2	118.1	106.9	90.9	104.2
Aust-Agder.....	95.4	114.5	89.9	93.8	100.6
Vest-Agder	102.3	120.7	102.3	95.4	106.6
Rogaland	93.0	107.7	97.5	81.0	95.9
Hordaland	86.3	108.2	86.7	88.1	95.3
Sogn og Fjordane	86.8	108.7	101.1	88.6	95.7
Møre og Romsdal.....	95.6	109.6	97.3	83.9	97.7
Sør-Trøndelag	95.6	112.2	94.4	77.5	96.3
Nord-Trøndelag.....	95.7	111.6	95.9	77.1	97.7
Nordland	87.4	101.7	105.7	75.5	89.9
Troms	122.0	108.2	100.9	76.1	93.5
Finnmark	-	115.2	20.5	80.8	90.2
Rikets bygder	99.7	114.1	97.9	90.6	101.2

rud, Vestfold, Telemark og Vest-Agder. I Nordland, Hordaland og Sogn og Fjordane gikk kornarealet tilbake med 12—14 pst. fra 1947 til 1948.

Potetarealet økte siste året i alle fylkene. Over 20 pst. øking var det i Østfold, Opland og Vest-Agder. Under 10 pst. var økingen i Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland og Troms.

Rotvekstarealet økte i Østfold, Buskerud, Vestfold, Telemark, Vest-Agder, Sogn og Fjordane, Nordland og Troms, ellers var det nedgang.

Økingen i det samlede åkerarealet siste året falt, som før nevnt, i sin helhet på Østlands- og Agderfylkene, mens det var nedgang i åkerarealet både på Vestlandet, i Trøndelag og i Nord-Norge.

Som en har gjort oppmerksom på i de tidligere oversiktene, viste de oppgavene en fikk i krigsårene over engarealene, langt sterkere nedgang enn det som svarte til økingen i åkerarealet. Forskjellen økte år for år til 1944. Det samlede innmarksareal en fikk oppgitt i 1944, var vel 1 mill. dekar eller 10.1 pst. mindre enn i 1939. Omrent halvparten av differansen skrev seg fra naturenga.

I 1946 var denne differanse redusert til det halve, og i 1947 og 1948 økte arealet både av dyrket jord og av innmark ytterligere. En kan derfor ikke tillegge de engarealene som har vært oppgitt disse årene noen større vekt. En må allikevel feste seg ved, at mens oppgavene over eng til slått viser nedgang, viser oppgavene over kulturbete sterk øking.

Arealet av utslætter som blir høstet er gått sterkt ned. Med lite og dyr arbeidshjelp er dette helt naturlig. Nedgangen i jordbruksarealet i alt siste året skyldes nedgangen i utslåttene. Økingen i arealet av dyrket jord — vel 31 000 dekar — synes hovedsakelig å være tatt fra naturenga.

Arealet av dyrket jord i alt var ved tellingen i 1945 oppgitt vel 500 000 dekar mindre enn i 1939. Ved tellingen i 1946 var denne differansen redusert til vel det halve — 265 000 dekar, i 1948 til 186 000 dekar eller 2.3 pst.

Noen faktisk nedgang i innmarksareal fra 1939 til nå, skulle det ikke være. Vel ble under krigen en del jord tatt til flyplasser og andre militære anlegg, og i de evakuerte distrikter i Nord-Norge var jorda en tid ute av drift.

På den annen side har det hele tiden foregått noe nydyrkning, selv om denne ikke har stått på høyde med førkrigsårenes. I de siste årene før krigen var den årlige nydyrkning ca. 80—90 000 dekar pr. år. I årene 1939—1947 er det etter oppgaver fra Landbruksdepartementet nydyrket med tilskott og lån:

1939.....	77 203 dekar	1944.....	23 596 dekar
1940.....	56 537 »	1945.....	23 693 »
1941.....	29 410 »	1946.....	27 269 »
1942.....	23 686 »	1947.....	28 330 »
1943.....	24 609 »		

Tilsammen i disse 9 år 314 333 dekar.

Nydyrkningen i disse årene fordeler seg slik på de enkelte fylkene:

	Utført nydyrkning med statstilskott og lån, dekar:				
	1939—44 ¹	1945	1946	1947	1939—47
Østfold	1 541.9	264.3	262.8	200.5	2 269.5
Akershus.....	3 089.8	491.1	658.4	638.1	4 877.4
Hedmark.....	24 948.3	2 649.1	2 537.5	3 245.2	33 380.1
Opland	16 350.3	2 237.4	2 299.4	2 160.9	23 048.0
Buskerud	4 285.5	518.1	632.6	599.9	6 036.1
Vestfold	1 319.5	121.8	93.5	81.6	1 616.4
Telemark	5 445.2	482.3	717.9	623.1	7 268.5
Aust-Agder.....	3 929.9	601.9	492.1	502.4	5 526.3
Vest-Agder	4 420.4	620.9	781.0	744.7	6 567.0
Rogaland	11 879.9	778.7	1 350.8	1 029.2	15 038.6
Hordaland.....	18 816.2	2 130.4	1 964.6	1 402.8	24 314.0
Sogn og Fjordane..	15 496.4	1 638.7	1 390.4	1 719.3	20 244.8
Møre og Romsdal..	20 910.5	1 779.4	2 787.8	1 725.5	27 203.2
Sør-Trøndelag	14 217.9	1 691.4	1 930.1	1 784.5	19 623.9
Nord-Trøndelag....	16 409.2	1 765.2	2 225.3	1 864.8	22 264.5
Nordland	38 966.2	4 132.8	4 471.2	4 628.2	52 198.4
Troms	24 481.8	1 789.8	2 137.1	3 653.8	32 062.5
Finnmark	8 531.7	—	536.9	1 725.7	10 794.3
Rikets bygder	235 040.6	23 693.3	27 269.4	28 330.2	314 333.5

¹ For de enkelte år, se Jordbruksstatistikk 1945 s. 7.

Som i tidligere år, er det Nordland som har de høyeste tall for nydyrkning, deretter kommer Hedmark, Troms og Møre og Romsdal.

I de samme 9 årene er det med statstilskott og lån grøftet av tidligere dyrket jord:

1939.....	28 875 dekar	1944.....	27 645 dekar
1940.....	18 136 »	1945	26 534 »
1941.....	10 433 »	1946.....	24 992 »
1942.....	14 067 »	1947.....	17 494 »
1943.....	35 689 »		

Tilsammen 203 865 dekar.

Arealet fordeler seg slik på de enkelte fylkene:

	Utført grøfting av tidligere dyrket jord, dekar:				
	1939—44 ¹	1945	1946	1947	1939—47
Østfold	33 914.9	7 108.3	6 845.0	4 676.3	52 544.5
Akershus.....	4 253.8	712.3	730.8	437.7	6 134.6
Hedmark	9 789.3	1 868.0	1 540.5	1 138.7	14 336.5
Opland	8 189.2	2 080.1	1 518.7	1 040.1	12 828.1
Buskerud	4 904.6	785.4	732.7	608.2	7 030.9
Vestfold	15 782.8	2 668.7	2 863.9	1 645.3	22 960.7
Telemark	4 899.0	957.7	1 256.6	886.8	8 000.1
Aust-Agder.....	6 134.8	2 367.0	1 192.7	923.3	10 617.8
Vest-Agder	2 250.1	861.1	568.3	588.0	4 267.5
Rogaland	4 223.1	1 029.2	1 322.9	778.4	7 353.6
Hordaland	3 212.5	627.6	615.1	384.5	4 839.7
Sogn og Fjordane..	1 305.9	309.2	256.3	247.7	2 119.1
Møre og Romsdal..	6 145.0	739.3	1 066.2	686.6	8 637.1
Sør-Trøndelag	6 667.8	1 071.2	1 258.0	836.7	9 833.7
Nord-Trøndelag ...	13 934.9	1 991.7	1 850.6	1 331.3	19 108.5
Nordland	6 376.9	1 135.8	1 043.7	1 009.4	9 565.8
Troms	2 116.2	221.4	299.7	216.5	2 853.8
Finnmark	744.7	—	30.2	58.3	833.2
Rikets bygder	134 845.5	26 534.0	24 991.9	17 493.8	203 865.2

¹ For de enkelte år, se Jordbruksstatistikk 1945, s. 8.

Det største areal grøftet, tidligere dyrket jord har Østfold, dernest Vestfold. Etter Jordbruksstellingen 1939 var det disse to fylkene som hadde mest vannsyk dyrket jord, over 30 pst. av arealet.

Maskiner og redskaper.

Oppgaver over tallet på maskiner og redskaper har en i regelen bare ved de 10-årlige fullstendige tellingene. En særlig detaljert maskin- og redskapsstelling hadde en i 1944. Resultatene av denne er trykt i Jordbruksstatistikk 1939—1944 (N. O. S. X. 99) s. 25 flg.

Sammenliknet med oppgavene fra Jordbruksstellingen 1939, viste det seg at tallet på maskiner stort sett hadde holdt seg godt oppe under krigen. Til dels var det betydelig øking.

For de maskiner og redskaper en har sammenliknbare oppgaver over i 1939 og 1944, var tallet i rikets bygder:

	1939	1944
Kunstgjødselspredere	6 470	6 660
Potetoptakere	17 429	21 148
Såmaskiner for korn	30 847	32 730
Selvbindere	7 861	9 351
Selvrensende treskeverk	14 086	17 660
Andre treskeverk	24 884	25 802
Slåmaskiner	98 881	97 791
Sleperiver	30 274	37 250
Hjulriver	51 907	49 823
Høyvendere	11 839	11 350
Mjølkemaskinanlegg	1 166	2 858
Elektromotorer	25 790	35 334
Stasjonære forbrenningsmotorer	6 605	6 200
Traktorer	2 831	4 280
Jordfresere	341	496

Av separatorer var det i 1944 gitt opp 106 730 mot 124 643 i 1939. Etter hva en brakte på det rene, sto denne nedgang i forbindelse med påbudet om innlevering av separatorkuler.

Når tallet på maskiner holdt seg så godt oppe — til dels viste ganske sterk stigning — var dette en følge av at det tross alt var en ganske stor innførsel av landbruksmaskiner under krigen. Den innenlandske produksjon holdt seg også godt oppe.

Innførselen var:

	Separatorer	Slå- og meie-maskiner	Traktorer	Treskeverk
1932.....	3 742	1 902	53	168
1933.....	6 245	1 620	44	166
1934.....	5 548	2 334	47	281
1935.....	6 233	2 260	203	402
1936.....	6 923	2 435	465	693
1937.....	8 378	4 252	601	1 029
1938.....	5 296	3 164	664	1 110
1939.....	7 394	3 778	614	899
1940.....	2 824	1 549	1 046	344
1941.....	8 568	3 018	316	972
1942.....	6 741	2 084	177	598
1943.....	7 034	2 049	78	507
1944.....	2 486	1 699	35	240
1945.....	4 050	3 687	101	402
1946.....	6 561	3 128	672	381
1947.....	4 316	2 873	1 476	398
1948.....	2 239	2 243	2 253	491

Årene 1937, 1938 og 1939 viste særlig store tall for innførselen, men innførselen i krigsårene sto stort sett fullt på høyde med årene 1932—1936. 1944 viste dog en vesentlig nedgang. Av den store innførselen i 1939 må en regne med at bare en mindre del var kommet med i gårdbrukernes oppgaver 20. juni 1939.

Etter krigen er innførselen igjen økt.

For den innenlandske produksjon har en følgende oppgaver:

	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Ploger, hyppeploger	6 301	5 581	6 291	5 699	5 761	7 076	4 716	4 756	6 223
Fjørharver	2 644	2 077	2 726	3 151	2 938	2 508	3 099	3 711	3 682
Rulleharver, ugrasharver, moseharver	2 399	1 438	2 039	1 931	1 795	1 873	1 059	2 854	1 997
Andre harver.....	1 066	996	1 369	1 700	1 201	1 476	1 383	1 860	2 073
Hjulriver og sleperiver ...	2 138	1 516	2 403	2 401	1 633	1 388	1 864	3 087	2 787
Hestehakker	1 888	1 741	2 211	2 264	1 523	2 287	1 350	2 045	1 962
Hakkelsmaskiner.....	419	460	519	348	517	326	379	371	587
Potetopptakere, potetploger	429	688	1 604	1 176	1 575	501	106	427	1 123
Treskeverk	307	275	301	316	422	335	256	343	299
Rotraspere	788	1 039	1 143	1 005	734	643	824	850	739
Radrensere	947	852	564	711	793	701	969	1 241	1 187

Avlingen.

Den offisielle høststatistikken omfatter: I. Landbruksdirektørens foreløpige meldinger om høstutsiktene for de forskjellige slags jordbruks- og hagebruksvekster ved utgangen av vekstmånedene mai—september, med en foreløpig beregning av høstutbyttet ved utgangen av september. II. Byråets endelige beregninger av avlingsresultatet for jordbruksvekstene etter herredsvise oppgaver, innhentet av jordstyrene (fra 1925 av). III. Fra 1933 av beregning av hagebrukets avkasting etter oppgaver fra hagebruksfunksjonærerne.

I Statistiske Meddelelser for 1948, nr. 10—12, er tatt inn et sammendrag av Landbruksdirektørens meldinger om værforholdene og høstutsiktene. I samme hefte er tatt inn de endelige beregninger av høyawlingen og av hagebrukets avkasting. I Statistiske Meddelelser for 1949, nr. 1—2, er tatt inn de endelige beregninger av avlingen av poteter og rotvekster, og i nr. 3—4 beregningen av kornavlingen.

a) Jordbruket.

Sammenliknet med de to foregående år, var høstutbyttet i 1948 av de forskjellige jordbruksvekster i rikets bygder:

	Beregnet avling			Høstutbyttet pr. dekar i pst. av middelsåret		
	1948	1947	1946	1948	1947	1946
	Tonn	Tonn	Tonn			
Korn og erter	357 024	269 444	377 828	103.5	78.3	98.5
Poteter	1 454 457	918 546	1 204 434	103.8	76.3	92.0
Førnepe	260 218	224 224	274 955	96.1	74.1	78.1
Kålrot	346 340	211 846	255 849	95.0	59.2	65.8
Fôrbete	103 179	62 082	68 158	101.6	76.4	75.9
Fôrmargkål	25 052	26 460	17 962	95.1	73.4	67.4
Høy	2 955 671	2 488 579	2 528 727	100.6	87.2	93.3
Halm	508 110	357 180	546 589	105.8	76.3	101.7
Grønnfôr (tørt)	76 043	85 175	82 319	100.2	87.3	96.7
Fôrenheter i alt	2 060 841	1 619 648	1 852 097	101.4	83.1	93.7

I tillegg til denne beregnede avlingsmengde kommer utbyttet av beitene, beregnet til 830 600 tonn f. e. i 1939.

Høstutbyttet i prosent av middelsår gjelder utbyttet pr. dekar og blir således ikke påvirket av endringer i arealet.

Ved omregningen til fôrenheter er brukt følgende forholdstall: 1 f. e. = 1 kg hveten, rug, bygg, erter, 1.2 kg havre, 1.1 kg blandkorn, 4.5 kg poteter, 9 kg kålrot, fôrbete og fôrmargkål, 12 kg fôrnepe, 2.5 kg høy, 4.1 kg halm, 2.5 kg tørt grønnfôr.

	Areal i 1948 dekar	Avling i kg pr. dekar	Beregnet avling i 1948		Pst. av middels- år	Kvalitet ¹
			tonn	1000 f.e.		
Høsthvete.....	7 455	245.7	1 832	1 832	108.1	3.9
Vårhvete.....	319 762	230.8	73 800	73 800	106.4	3.5
Hostrug	7 745	239.1	1 852	1 852	107.4	3.6
Vårrug	5 697	195.0	1 111	1 111	99.1	3.7
Bygg	367 554	242.7	89 188	89 188	101.9	3.7
Havre	737 545	239.9	176 926	147 438	103.3	3.3
Blandkorn	40 616	254.2	10 323	9 385	102.6	3.7
Erter	10 119	196.9	1 992	1 992	98.7	3.5
Korn og erter	1 496 493	238.6	357 024	326 598	103.5	3.6
Potet	648 830	2 241.7	1 454 457	323 213	103.8	3.9
Førnepe	58 894	4 418.4	260 218	21 685	96.1	3.9
Kålrot	86 089	4 023.0	346 340	38 482	95.0	3.5
Fôrbete	21 113	4 887.0	103 179	11 464	101.6	4.1
Fôrmargkål	5 748	4 358.4	25 052	2 784	95.1	4.3
Grønnfôr (tørt)	141 192	538.6	76 043	30 417	100.2	3.8
Høy fra eng på dyrket jord	4 800 438	532.3	2 555 282	1 022 113	101.7	3.9
» natureng på inn-						
mark	1 131 065	285.7	323 197	129 279	93.0	3.7
» seterløkker	153 588	269.2	41 308	16 523	88.1	4.0
» utslætter.....	267 960	133.9	35 884	14 354	85.8	3.4
Halm	1 496 493	339.5	508 110	123 929	105.8	3.4

¹ Kvaliteten er betegnet med 5 = særdeles god, 4 = meget god, 3 = god, 2 = mindre god og 1 = dårlig.

Når en skal dømme om de oppgitte prosenter i forhold til middelsår, må en huske på at begrepet middelsår nærmest betegner den avlingsmengde en regner med å få i jamt gode år, når ikke noe uforutsett støter til. For åkervekstene er gjennomsnittsprosenten for årene etter 1900 mellom 89 og 93, for høstutbyttet i alt 96.

Tabellen nederst på side 12 gir oppgavene for 1948 mer detaljert.

Tabell 3 bak i boka viser høstutbyttet i de enkelte fylker.

Vekstforholdene var meget gunstige over hele landet i 1948. Avlingsmengden ble derfor stor. Dette gjelder alle vekstslag og over hele landet. På den annen side var innhøstingsforholdene mindre gode, slik at kvaliteten stort sett ble noe nedsatt.

Samlet høyavling i 1948 ble 2 955 670 tonn. Dette er en usedvanlig stor avling. Den er 17—20 pst. større enn avlingen i årene 1945—47, og ligger nær opp til rekordavlingen i 1938.

Enga er i de senere år blitt gjødslet bedre enn før. Dette sammen med gjennomgående gunstige vekstvilkår, ga i 1948 en avling pr. dekar som var høyere enn beregnet for noe år tidligere. Sammen med en bedre engkultur er kravet til et middelsårs avl hevet, og årets rekordavl pr. dekar er oppgitt til bare 0.6 pst. over middelsårsavl for eng på innmark i alt.

I motsetning til 1947 var avlingene i 1948 gode over det aller meste av landet.

For eng på dyrket jord var arealet bare ubetydelig mindre enn forrige år, til tross for at en del av gjenlegget i 1947 ble ployd opp på grunn av tørkeskade. Avlingen på dyrket eng var i år noe over middelsårsavl i de aller fleste fylkene — og med større krav til middelsåret enn det tidligere er regnet med. Over de distrikter som ble særlig skadd av tørken i 1947, har denne fått virkning på årets avl på forskjellig måte. Dels var gjenlegget i 1947 så mislykket at det ble ployd opp, og en del gammel eng er blitt liggende et år lenger istedet. Dels har en latt gjenlegget ligge og fått tynn førsteårseng.

Av fylkene Østfold, Akershus og Vestfold, som hadde de dårligste avlingene forrige år, med 50—60 pst. av middelsårsavl, fikk Akershus og Vestfold i 1948 nær middelsårsavl, men Østfold lå noe lavere med 89 pst. For resten av fylkene var avlingene svært jamne med 3—9 pst. over middelsårsavl, bortsett fra Møre og Romsdal, Nordland og Finnmark, som alle hadde litt under middelsårsavl. Med unntak av Østfold, var avlingene også innen fylkene jamt gode, og det var bare unntaksvis herreder som ikke oppnådde minst 90 pst. av middelsårsavl.

Av fylkene hadde Rogaland den største avl pr. dekar eng på dyrket jord, beregnet til 743 kg.

Mens naturenga forrige år ga forholdsvis bedre avl — i forhold til middelsår — enn eng på dyrket jord, var forholdet omvendt i 1948. Ingen av fylkene oppnådde full middelsårsavl, men også her ble det, i noe vekslende grad, stilt større krav til et middelsår enn tidligere, og for mange av fylkene og riket som helhet, lå avlingen i kg pr. dekar vel så høyt som forrige år. Da det var ned-

gang i arealet av natureng, ble totalavlingen i tonn noe mindre enn forrige år.

Seterløkker og utslætter spiller en stadig mindre rolle for den totale høyavlingen. Arealene gikk i 1948 ytterligere tilbake. Avlingene var dette året svært ujamne, og var i mange herreder betegnet som dårlig. For landet som helhet lå allikevel avlingen i kg pr. dekar for seterløkkene på høyde med fjorårets, men for utslættene noe lavere.

Kvaliteten av årets høyavling var gjennomgående middels — til meget god, til tross for delvis ugunstig bergingsvær. Over Østlandet var dog kvaliteten ikke på høyde med fjorårets, som var uvanlig god. I Nord-Norge var det dårlig bergingsvær i slutten av onna, men Nordland fylke fikk allikevel en bedre gjennomsnittskvalitet i 1948 enn i 1947, da mye ble helt ødelagt av regnet.

Potetavlingen i 1948 ble 1 454 457 tonn mot 918 546 tonn i 1947. Denne store øking i avlingen skyldes dels en øking i potetarealet på 14 pst. fra forrige år, og dels en gjennomgående god avling pr. dekar. Gjennomsnittsavlingen for hele landet ble 2 242 kg pr. dekar, vurdert til 103.8 pst. av et middelsår, mot 1 615 kg pr. dekar eller 76.3 pst. av middelsår i 1947. I motsetning til tørkeåret 1947, var avlingene i 1948 stort sett jamne. Østfold fikk en forholdsvis dårlig avling med 91 pst. av middelsår. Akershus og Buskerud og Nord-Norge hadde også noe under middelsårsavl. I Agderfylkene og Rogaland var avlingene ca. 12 pst. over et middelsår, og i Møre og Romsdal og i Trøndelag ca. 9 pst. over et middelsår. For resten av landet varierte avlingen mellom 103 og 107 pst. av et middelsår.

Kvaliteten av årets potetavling var gjennomgående noe dårligere enn forrige år sønnafjells, mens kvaliteten i Trøndelag og Nord-Norge var noe bedre enn i 1947.

Avlingene i 1948 av rotvekster og formargkål var i alt 734 789 tonn. Samlet rotvekstareal var noe mindre enn forrige år, men avlen pr. dekar var noe bedre og — likesom for poteter — mer jamt bra over hele landet. For de enkelte fylkene var avlingene for det meste mellom 90 og 100 pst. av et middelsår og uten vesentlig forskjell mellom de enkelte landsdeler. For hele landet slo forbetene best til med 4 887 kg pr. dekar, vurdert til 102 pst. av et middelsår.

Grønnfôravlingene var også svært jamne, og beregnet for hele landet ble det godt og vel middelsårsavl med 539 kg pr. dekar. Kvaliteten var dog noe vekslende og gjennomgående noe dårligere enn forrige år.

Avlingen av korn og erter i 1948 ble i alt 357 024 tonn. Dette er 88 tusen tonn mer enn i tørkeåret 1947 med omtrent samme kornareal, men det er ca. 50 tusen tonn mindre enn i 1937—39.

Høstkornarealet var noe større enn i 1947, og avlingene slo godt til både for hvete og rug.

Vårhvetearealet var også endel større enn i 1947, men mindre enn i 1946. Avlingene slo godt til over det meste av Østlandet, med 6—12 pst. over middelsårsavl i Hedmark, Opland, Akershus, Vestfold og Østfold. Som gjennomsnitt for fylkene varierte avlingene her fra 225 til 250 kg pr. dekar.

De øvrige fylker fikk fra 90 til vel 100 pst. av middelsårsavl. For hele landet ble gjennomsnittsprosenten i forhold til et middelsår 106.4 og gjennomsnittsavlen pr. dekar 231 kg.

Bygg, havre og blandkorn ga 2—3 pst. over middelsårsavl for hele landet under ett. Også her var avlingene forholdsvis størst på Østlandet og noe lavere i resten av landet, men som fylkesgjennomsnitt kom avlingene bare unntaksvist under 90 pst. av middelsårsavl. I kg pr. dekar var gjennomsnittsavlen av bygg i Rogaland 285 kg, i Opland 264 kg og for hele landet 243 kg. Av havre og blandkorn fikk Opland 260 og 262 kg pr. dekar, og gjennomsnittet for landet var 240 og 254 kg pr. dekar.

For eter er gjennomsnittsavlen beregnet til 197 kg pr. dekar — 99 pst. av middelsårsavl.

Den samlede kornavling er beregnet til 3.5 pst. over et middelsår. Siden 1900 er det bare få år som har gitt så bra relativ kornavling, og da kravet til et middelsår er økt etter hvert, ligger årets gjennomsnittsavl pr. dekar for korn i alt — og også for hvert enkelt av kornslagene — høyere enn beregnet for noe år tidligere.

Mens avlingsmengden gjennomgående var bra, var kvaliteten av årets kornavling mer ujamn. Det var stort sett vanskelige bergingsforhold i hele landet. Over Østlandet var det mye legde, men det kom allikevel mye korn i hus noenlunde velberget. Det var mer av riktig dårlig kvalitet på Sørlandet, Vestlandet og nordafjells, og for landet som helhet er kvaliteten dårligst for havren. I Rogaland er havren blitt mye skadd av frittflueangrep.

	Høstutbytte i 1000 f.e.				I pst. av middelsår		
	1948	1947	1946	1936–40 ¹	1948	1947	1946
Østfold	151 287	85 440	153 037	146 438	97.3	57.0	99.3
Akershus.....	178 615	97 764	166 839	171 619	102.0	57.6	95.9
Hedmark	218 266	168 994	199 914	192 612	102.8	81.8	96.5
Opland	194 082	145 784	174 708	170 604	102.9	80.9	94.5
Buskerud	97 361	64 338	94 716	96 736	99.0	66.1	92.0
Vestfold	112 021	63 116	96 657	100 250	104.2	63.3	92.7
Telemark	66 764	44 825	58 322	62 067	102.8	73.8	92.1
Aust-Agder.....	36 593	26 521	31 662	31 630	106.6	82.6	92.4
Vest-Agder	45 475	34 140	40 313	39 591	102.6	80.3	93.5
Rogaland	129 790	108 457	108 963	105 719	105.2	92.4	93.6
Hordaland	100 783	98 685	88 834	85 756	100.8	100.2	92.7
Sogn og Fjordane..	95 154	83 480	77 557	73 749	102.5	97.1	88.8
Møre og Romsdal..	123 062	118 007	108 266	103 019	98.3	98.7	90.0
Sør-Trøndelag	153 108	137 081	133 581	140 667	103.2	94.4	91.6
Nord-Trøndelag ..	148 725	125 468	127 632	133 638	102.2	90.3	91.6
Nordland	118 348	128 171	113 616	106 447	95.3	106.2	95.8
Troms	75 366	75 810	64 646	49 184	102.3	108.6	90.4
Finnmark	16 040	13 568	12 834	9 114	93.1	91.6	89.6
Rikets bygder	2 060 840	1 619 649	1 852 097	1 818 840	101.4	83.1	93.7

¹ Uten grønnfôr, forbeter og formargkål.

Halmavlingen ble også særlig stor i 1948, med 340 kg pr. dekar, vurdert til 6 pst. mer enn middelsårsavl. Men kvaliteten ble også her noe nedsatt av ledde og dårlig høstevær.

Omregnet til førenheter ble høstutbyttet av korn, poteter, rotvekster, grønnfôr, høy og halm i alt 2 061 mill. f. e. Dette er vel 1 pst. mer enn det tidligere rekordår 1938.

Tabellen på foregående side viser høstutbyttet i 1 000 f.e. fylkesvis i 1948 sammenliknet med 1947 og 1946.

Nedenfor er den oppgitte avling i kg pr. dekar i 1945, 1946, 1947 og 1948 stilt sammen med gjennomsnittsavlingen femårsvis 1925—1944.

	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Bland-korn	Potet	Før-nepe	Kål-rot	Høy fra eng på dyrket jord	natureng på inn- mark
1925—29..	171	173	187	187	197	1 777	3 985	3 509	422	222
1930—34..	167	177	189	186	191	1 800	3 920	3 652	417	230
1935—39..	202	194	206	219	224	1 736	3 920	3 561	459	226
1940—44..	167	174	182	177	199	1 709	3 759	3 282	398	217
1945.....	179	170	195	193	203	1 721	3 396	2 884	488	256
1946.....	209	200	232	222	247	1 931	3 523	2 681	470	252
1947.....	158	149	207	174	193	1 616	3 383	2 500	432	281
1948.....	231	220	243	240	254	2 242	4 418	4 023	532	286

b) Hagebruket.

Beregning av hagebrukets avkasting ble første gang foretatt for året 1933. Siden er det hvert år gjort tilsvarende beregninger.

En bygger som tidligere på oppgaver fra fylkesgartnerne m. fl., som også gir skjønnsmessige oppgaver over endringene i areal m. v. For kål og gulrot er arealene fra tellingen i 1948 brukt.

Avlingsoppgavene skal for alle vekstslag gjelde en vare som en kan regne som godt nyttbar i husholdningen, eller som ved salg kan bli regnet som god torgvare. Under «kål» er det regnet med de forskjellige slag i det forhold de blir dyrket i distriktet. Av tomater regner en med det som når modning, eventuelt ved «ettermodning», og den i regelen lille del av de grønne, som skjønnsmessig blir brukt til sylting.

For grønnsakvekstene gjelder avlingsberegningen bare de arealer som er spesifisert for de enkelte vekster. Etter tellingen i 1939 er dette ca. 60 pst. av hele grønnsakarealet, mens 40 pst. av grønnsakarealet er i småhager — som kjøkkenhage — hvor en ikke har noen spesifikasjon på vekstslag. For frukt og bær er derimot beregningen fullstendig.

Hele avlen av kålrot blir i statistikken regnet med under jordbruksvekstene. En har ikke materiale til å avgjøre hvor mye av den det er som blir brukt til mat. I alminnelighet går det mest til fôr.

Tabellen på neste side viser den beregnede avling i 1948 for hele landet under ett.

	Tall eller areal i 1948 i pst. av 1939	Tallet på trær og busker, areal i dekar, m ² 1948	Middels- årsavl pr. enhet, kg	Beregnet samlet middels- års- avling, tonn	Avl i 1948 i pst. av middels- års- avling ¹	Beregnet samlet avl	
						i 1948 tonn	i 1947 tonn
Epler, sommer og høst ..	101.2	trær 856 663	pr. tre 15.6	13 389.4	123.0	16 474.4	12 259.0
» , vinter	101.4	1 049 888	15.7	16 454.5	118.8	19 543.5	13 603.9
Pærer	93.4	376 044	15.0	5 651.6	119.3	6 740.5	2 744.2
Plommer	86.3	810 721	14.3	11 567.3	101.8	11 771.0	9 273.4
Kirsebær og moreller ..	83.7	454 987	10.2	4 656.9	99.0	4 611.7	4 161.0
Rips	107.4	busker 2 029 959	pr. busk 5.0	10 215.1	91.9	9 385.8	9 464.7
Solbær	101.7	1 339 386	2.7	3 630.7	88.9	3 229.1	1 914.0
Stikkelsbær	97.5	1 191 891	3.2	3 787.8	98.2	3 720.7	3 215.5
Jordbær	102.2	dekar 7 248	pr. dekar 460.1	3 334.7	113.0	3 769.2	2 107.5
Bringebær	98.0	4 599	458.1	2 106.9	81.9	1 726.6	1 698.1
Kål	199.1	28 114	3 144.0	88 390.6	122.7	108 441.9	50 409.3
Gulrot	136.1	14 461	2 467.2	35 678.2	115.4	41 189.7	27 070.6
Bønner	102.1	1 454	621.4	903.7	102.4	925.3	981.8
Hageerter	138.4	2 840	593.1	1 684.5	99.4	1 674.0	1 556.5
Purre	132.2	770	2 114.9	1 628.9	122.4	1 993.7	1 277.0
Selleri	115.1	820	1 413.7	1 159.8	112.6	1 305.9	817.4
Persille	98.8	515	1 127.6	581.0	110.0	639.2	461.6
Rabarbra	99.5	698	3 772.5	2 633.2	107.8	2 837.6	2 653.0
Agurker på friland....	109.7	938	414.3	388.6	106.0	412.0	401.0
Tomater » »	131.6	563	966.7	543.9	90.0	489.6	658.8
Agurker under glass ...	132.3	m ² 87 156	pr. m ² 12.2	1 063.8	99.5	1 058.7	1 070.2
Tomater » » ...	131.1	333 060	10.7	3 568.0	99.0	3 530.7	3 583.4

¹ Gjelder avlen pr. avlingsenhet (tre, busk, dekar).

Årets fruktavl ble i alt vel 59 000 tonn mot 42 000 tonn i 1947, Av de år en har oppgave for, hadde 1939 den største fruktavling med 62 000 tonn. 1945 den minste med 20 000 tonn.

Kjernefrukten slo særlig godt til i 1948, men sterkt storm omkring 18. september førte til meget nedfallsfrukt. Steinfrukttrærne ga mer ujamne avlinger.

Utbyttet av sommer- og høstepler er beregnet til 16 500 tonn — 123 pst. av middelsår — mot 12 300 tonn i 1947. Sommereplene ga over middelsårsavling i alle fylkene, med unntak av Nord-Trøndelag. Best var utbyttet i Vestfold, 50 pst. over middelsår.

For vinterepler er avlingen beregnet til 19 500 tonn — 119 pst. av middelsår — mot 13 600 tonn i 1947. Også her står Vestfold høyest, med 40 pst. over middelsår. Bare Nord-Trøndelag og Opland har under middelsår.

Pæreavlingen er beregnet til 6 700 tonn — 119 pst. av middelsår — mot 2 700 tonn i 1947, som var et dårlig pæreår. Vestfold fikk den relativt beste avling også av pærer, 50 pst. over middelsår, dernest Østfold og Buskerud,

40 pst. over middelsår. Bare Hedmark og Oppland fikk under middelsårs pæreavling, men i disse to fylkene dyrkes det lite pærer.

Plommeavlingen er beregnet til 11 800 tonn — 102 pst. av middelsår — mot 9 300 tonn i 1947. Plommene slo best til i Vestfold, Buskerud og Akershus, mens Vestlandet og Trøndelag fikk atskillig under middelsårs plommeavlting.

Avlingen av kirsebær og moreller er beregnet til 4 600 tonn — 99 pst. av middelsår — mot 4 200 tonn i 1947. Kirsebærene slo best til i Rogaland og Hordaland, mens de slo helt feil i Trøndelag.

Bæravlingene er mer årsikre, de fleste årene har den samlede bæravling vært mellom 18 og 20 000 tonn. For 1948 er bæravlingen beregnet til henved 22 000 tonn mot vel 18 000 tonn i 1947. Av bæravlingen i 1948 var 9 400 tonn rips, 3 200 tonn solbær, 3 700 tonn stikkelsbær, 3 800 tonn jordbær og 1700 tonn bringebær.

Grønnsaksavlingen i 1948 er beregnet til 164 500 tonn mot 91 000 tonn i 1947. Økingen skyldes dels arealøkning, dels at særlig de to viktigste grønnsaksdagene — kål og gulrot — ga svært god avling. Kålavlingen er beregnet til over 108 000 tonn i 1948 mot vel 50 000 tonn i 1947, gulrotavlingen til 41 000 tonn i 1948 mot 27 000 tonn i 1947. Også de andre frilandsgroennsakene ga stort sett over middelsårs avling. Dårligst ble resultatet for frilandstomatene, som fikk for lite sol og varme.

Tabellen nedenfor viser den beregnede avling i tonn i hvert av årene 1933—1948 for frukt, bær og grønnsaker.

	Frukt	Bær	Grønnsaker
1933.....	47 725	16 112	57 892
1934.....	24 636	17 494	73 451
1935.....	49 161	20 192	54 979
1936.....	32 574	19 403	70 234
1937.....	38 034	20 616	72 199
1938.....	26 408	19 104	74 202
1939.....	61 969	19 676	73 803
1940.....	35 020	18 464	87 779
1941.....	43 894	18 975	125 881
1942.....	28 439	17 891	106 460
1943.....	24 938	20 212	135 380
1944.....	24 621	19 150	124 290
1945.....	19 559	20 093	122 346
1946.....	56 033	21 160	75 826
1947.....	42 042	18 400	90 941
1948.....	59 141	21 831	164 498

Tabell 4 bak i boka viser hvordan avlen av de forskjellige hagevekster fordelte seg fylkesvis, og hvordan utbyttet i de enkelte fylkene var i forhold til middelsåret.

Bruken av kunstgjødsel, kraftfør og A.I.V.-væske.

Ved kongelig resolusjon av 18. april 1947 om handel med kraftfør og kunstgjødsel ble det bestemt at en fra 1. juli 1947 i all offentlig landbruksvirksomhet skulle gå over til å angi innholdet av verdistoffene fosfor og kalium i gjødsel

som prosentinnholdet av grunnstoffene fosfor (P) og kalium (K). Det blir da samsvar med den måten en angir innholdet av kvelstoff (N).

Regnet i tonn verdistoff etter disse nye regler var kunstgjødsel - forbruket :

	Kvelstoff (N)	Fosfor (P)	Kalium (K)
1939.....	10 270	6 464	12 305
1940.....	11 652	6 133	12 007
1941.....	20 098	4 587	18 256
1942.....	16 270	2 254	24 634
1943.....	21 458	349	16 932
1944.....	17 187	523	18 260
1945.....	21 500	567	14 967
1946.....	18 988	7 327	12 854
1947.....	20 905	9 890	24 053
1948.....	23 302	11 754	27 588

Av kvelstoff- og kaliumgjødsel ble det i krigårene brukt betydelig mer enn før krigen. Av fosforgjødsel derimot var det bare ubetydelige mengder til disposisjon.

For avlingsåret 1946 var også fosforgjødselen kommet tilbake i førkrigs- mengde og vel så det. Forbruket i 1947 og 1948 viste ytterligere øking, særlig for kaliumgjødsel. I forhold til årene før krigen var forbruket i 1948 av kvelstoff og kaliumgjødsel mer enn fordoblet og forbruket av fosforgjødsel nesten fordoblet.

Innførselen av kraftfôr i tonn var:

	Mais	Kli	Olje- og eggehviterike	Andre kraft- førstoffer	Tilsammen
1939.....	148 129	59 269	97 067	24 728	329 193
1940.....	47 751	30 360	57 518	14 101	149 730
1941.....	5	22 706	133	21 029	43 873
1942.....	1	-	95	2 870	2 966
1943.....	-	-	15 056	7 279	22 335
1944.....	-	3 690	13 751	2 493	19 934
1945.....	37 815	-	20 987	23	58 825
1946.....	68 178	1 646	9 091	6 013	84 928
1947.....	101 131	33 257	59 562	10 790	204 740
1948.....	123 373	23 748	19 467	31 610	198 198

Innførselen av kraftfôr i 1948 var i alt noe mindre enn i 1947. Av eggehviterike kraftfôrslag ble det innført langt mindre i 1947 og også noe mindre kli, men mer mais og «andre kraftfôrslag».

Av råstoff til oljemøllene ble det i 1948 innført vel 70 000 tonn mot knapt 39 000 tonn i 1947 og 17 000 tonn i 1946. Like før krigen var innførselen 90—100 000 tonn årlig.

Etter oppgaver fra Statens Kornforretning ble det omsatt innenlands følgende mengder kraftfôr (tonn):

	Kullhydrat-rikt	Eggehvit-rikt	Derav sildmjøl	I alt	Fôrcellulose
1939/40	299 219	173 503	26 874 ¹	472 722	-
1940/41	45 873	86 377	70 334	132 250	89 164
1941/42	53 659	53 281	50 630	106 940	155 353
1942/43	36 460	39 070	30 063	75 530	207 000
1943/44	60 628 ²	31 822	12 016	92 450	176 428
1944/45	24 115	34 248	26 284	58 363	100 402
1945/46	134 574	114 099	64 369	248 673	2 323
1946/47	177 416	131 895	53 574	309 311	-
1947/48	252 873	154 329	92 365	407 202	-

¹ Omfatter i 1939/40 også fiskemjøl. ² Derav ca. 15 000 tonn innført førhavre.

Disse oppgaver gjelder budsjettårene, og går altså ikke lenger enn til utgangen av juni 1948.

Bruken av A. I. V. - væske økte sterkt i de første krigsår — fra 434 000 l i 1938 til nesten 1.8 mill. l. i 1942, regnet som 18 n. syre.

De følgende år var det store vansker med innførselen, slik at en stadig mindre del av behovet ble dekket. I 1945 var en helt nede i 280 000 l.

I 1946 var tilførselen igjen mer tilfredsstillende, i alt 878 000 l 18 n. syre, men en regner med at omkring $\frac{1}{3}$ av dette kvantum kom for sent til å bli nyttet i 1946. Omsetningen i 1947 var omtrent som i 1946, men på grunn av tørken i store deler av landet ble det her lite før å legge ned i silo. I 1948 var omsetningen 1 570 000 l 18 n. syre eller nesten dobbelt så mye som de to foregående år. Det var allikevel ikke nok til å tilfredsstille etterspørselen i dette rike avlingsåret.

Omsetningen av A. I. V.-væske var i liter 18 n. syre:

1938	433 740	1944	1 026 105
1939	589 860	1945	279 880
1940	901 645	1946	878 317
1941	1 406 945	1947	874 589
1942	1 777 499	1948	1 569 555
1943	1 321 490		

Imidlertid lages en vesentlig del av silomassen uten tilsetting av A.I.V.-væske. Tallene gir derfor ikke noe uttrykk for endringene i den samlede produksjon av silofôr.

Husdyrholtet.

Når en sammenlikner oppgaver over tallet på husdyr, må en være oppmerksom på årstiden for tellingen. Det er en vesentlig forskjell mellom tallet på vinterfødde dyr og tallet på dyr i sommertiden. Om våren settes det alltid på mange ungdyr, mens slaktingen særlig foregår i høstmånedene — mer og mindre utpreget for de forskjellige dyreslag. Tallet på dyr vil derfor være betydelig større ved tellinger i sommerhalvåret enn ved vintertellinger.

Byrået har siden 1929 holdt sine husdyrtellinger pr. 20. juni, altså på en tid da en får årets tillegg med i oppgavene. Det samme tidspunkt ble brukt ved de representative tellinger i 1946, 1947 og 1948.

Av forskjellige årsaker foretrakket Forsyningsdepartementet å holde sine tellinger dels pr. 15., dels 1. april. På denne tid er imidlertid bare en liten del av føllene, lammene, kjeene osv. kommet til. Det er derfor en vesensforskjell mellom disse oppgavene, som gjør at de ikke direkte kan sammenliknes. En må i hvert fall holde ungdyra utenom sammenlikningen.

På grunnlag av forholdet mellom voksne dyr og ungdyr i 1939 og 1946, har en foretatt en omregning av april-tallene i 1941—1945, for så vidt mulig å få en sammenliknbar rekke 1939—1947. Tabellen nedenfor viser resultatet i avrundede tall. For høns mener en tallene for rasjoneringstellingene 1942—1945 var for lave. Disse er derfor forhøyd noe.

Tallet på husdyr pr. 20. juni. Rikets bygder.

	Hester	Storfe	Sauer	Geiter	Svin	Voksne høns
1939.....	203 931	1 455 016	1 743 802	248 916	361 953	3 422 368
1940.....	206 000	1 400 000	1 700 000	240 000	400 000	3 000 000
1941.....	207 000	1 280 000	1 660 000	228 000	270 000	2 340 000
1942.....	208 000	1 250 000	1 695 000	220 000	220 000	1 500 000
1943.....	218 000	1 220 000	1 715 000	212 000	145 000	1 200 000
1944.....	227 000	1 255 000	1 795 000	216 000	220 000	1 200 000
1945.....	231 000	1 220 000	1 760 000	204 000	195 000	1 200 000
1946.....	237 974	1 266 980	1 706 801	177 666	256 660	1 432 690
1947.....	224 545	1 225 024	1 698 026	154 956	258 635	2 046 575
1948.....	206 121	1 175 089	1 629 463	144 862	248 345	2 725 487
Relative tall. 1939 = 100.						
1939.....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1940.....	101.0	96.2	97.5	96.4	110.5	87.7
1941.....	101.5	88.0	95.2	91.6	74.6	68.4
1942.....	102.0	85.9	97.2	88.4	60.8	43.8
1943.....	106.9	83.8	98.3	85.2	40.1	35.1
1944.....	111.3	86.3	102.9	86.8	60.8	35.1
1945.....	113.3	83.8	100.9	82.0	53.9	35.1
1946.....	116.7	87.1	97.9	71.4	70.9	41.9
1947.....	110.1	84.2	97.4	62.3	71.5	59.8
1948.....	101.1	80.8	93.4	58.2	68.6	79.6

Når mest mulig av planteproduksjonen skulle brukes direkte til mat i krigsårene og innførselen av kraftfør omrent ble borte, måtte husdyrholdet reduseres. Reduksjonen gikk særlig ut over svin og fjørfe, men også tallet på storfe og geit gikk ned, mens tallet på hest og sau økte.

For å kunne nyte de naturlige beitemuligheter, og for å kunne få produksjonen av husdyrprodukter opp igjen så snart som mulig etter krigen, ble husdyrstyrken ikke redusert så sterkt, som nedgangen i formengde skulle tilsi. Dyra ble føret svakere, hvorved produksjonen gikk relativt sterkere ned enn tallet på dyr.

Tabellen på neste side viser husdyrholdet pr. 20. juni 1948 sammenliknet med 1939 og 1947.

	Husdyrholdet 20. juni			Endr. 1947–48		Endr. 1939–48	
	1948	1947	1939	i tall	i pst.	i tall	i pst.
H e s t e r :							
Under 1 år	6 740	8 519	16 135	÷ 1 779	÷ 20.9	÷ 9 395	÷ 58.2
1 og 2 år	12 858	24 383	31 876	÷ 11 525	÷ 47.3	÷ 19 018	÷ 59.7
3 og 4 år	38 130	43 282	25 631	÷ 5 152	÷ 11.9	+ 12 499	+ 48.8
5—16 år	128 468	124 924	71 022	+ 3 544	+ 2.8	+ 57 446	+ 80.9
Over 16 år	19 925	23 437	59 267	÷ 3 512	÷ 15.0	÷ 39 342	÷ 66.4
I alt	206 121	224 545	203 931	÷ 18 424	÷ 8.2	+ 2 190	+ 1.1
S t o r f e :							
Under 1 år	233 093	238 803	329 329	÷ 5 710	÷ 2.4	÷ 96 236	÷ 29.2
Okser { 1—2 år	33 170	34 451	74 584	÷ 1 281	÷ 3.7	÷ 41 414	÷ 55.5
over 2 år	5 745	7 302	14 081	÷ 1 557	÷ 21.3	÷ 8 336	÷ 59.2
Kviger (som ikke har hatt kalv)	135 417	148 980	172 686	÷ 13 563	÷ 9.1	÷ 37 269	÷ 21.6
Kyr (som har hatt kalv) ...	767 664	795 488	864 336	÷ 27 824	÷ 3.5	÷ 96 672	÷ 11.2
I alt	1 175 089	1 225 024	1 455 016	÷ 49 935	÷ 4.1	÷ 279 927	÷ 19.2
S a u e r :							
Under 1 år (lam)	788 319	811 561	856 999	÷ 23 242	÷ 2.9	÷ 68 680	÷ 8.0
Over 1 år	841 144	886 465	886 803	÷ 45 321	÷ 5.1	÷ 45 659	÷ 5.1
I alt	1 629 463	1 698 026	1 743 802	÷ 68 563	÷ 4.0	÷ 114 339	÷ 6.6
G e i t e r :							
Under 1 år (kje)	42 198	46 615	86 326	÷ 4 417	÷ 9.5	÷ 44 128	÷ 51.1
Over 1 år	102 664	108 341	162 590	÷ 5 677	÷ 5.2	÷ 59 926	÷ 36.9
I alt	144 862	154 956	248 916	÷ 10 094	÷ 6.5	÷ 104 054	÷ 41.8
S v i n :							
Under 4 måneder	117 659	121 631	201 302	÷ 3 972	÷ 3.3	÷ 83 643	÷ 41.6
Over 4 måneder { fetesvin	88 999	99 680	113 008	÷ 10 681	÷ 10.7	÷ 24 009	÷ 21.2
råner { avlssvin	2 247	2 052	2 260	+ 195	+ 9.5	÷ 13	÷ 0.6
purker	39 440	35 272	45 383	+ 4 168	+ 11.8	÷ 5 943	÷ 13.1
I alt	248 345	258 635	361 953	÷ 10 290	÷ 4.0	÷ 113 608	÷ 31.4
H ø n s :							
Voksne	2 725 487	2 046 575	3 422 368	+ 678 912	+ 33.2	÷ 696 881	÷ 20.4
Kyllinger	1 938 421	1 720 883	2 264 292	+ 217 538	+ 12.6	÷ 325 871	÷ 14.4

Tallet på h e s t gikk siste år ned med over 18 000 eller 8.2 pst. Pr. 20. juni 1948 var det fremdeles vel 2 000 hester mer enn i 1939. Med den utførsel som fant sted i høst er en nå kommet noe under tallet i 1939. Alle de tre siste årene ble det satt på langt færre føll enn de foregående år, i 1948 bare knapt 7 000 mot over 20 000 pr. år i 1943—45. Nedgangen fra 1947 faller på de yngste og eldste aldersklassene, mens det var noe øking i gruppen 5—16 år. Sett i forhold til 1939, er sammensetningen etter aldersgrupper helt endret. I 1939 var 23.5 pst. av hestene under 3 år, 47.4 pst. fra 3—16 år og 29.1 pst. over 16 år. I 1948 var de tilsvarende prosenter henholdsvis 9.5, 80.8 og 9.7.

Tallet på s t o r f e i alt gikk siste år ned med ca. 50 000 eller 4.1 pst. Tallet på mjølkekyr gikk ned med 3.5 pst., mens tallet på okser over 2 år gikk ned

med 21.3 pst. og tallet på kviger med 9.1 pst. Nedgangen både for storfe i alt og for mjølkekyr var sterkest i Østfold, Akershus og Vestfold — de fylkene som ble sterkest ramt av tørken i 1947. Her var nedgangen ca. 10 pst.

I forhold til 1939 er tallet på storfe i alt gått ned med 19.2 pst. Tallet på okser er under det halve av hva det var i 1939, for mjølkekyrne er nedgangen 11.2 pst.

Tallet på sau minket siste året med vel 68 000 eller 4.0 pst. Nedgangen var sterkest for voksne sau. I forhold til 1939 er tallet på sau gått ned med 6.6 pst.

Tallet på geiter gikk fortsatt ned. Siste år var nedgangen 6.5 pst., fra 1939 41.8 pst.

Tallet på svin gikk ned med ca. 10 000 eller 4.0 pst. siste året. Nedgangen var sterkest for fetesvin over 4 mdr., mens tallet på avlssvin økte. Dette skulle tyde på en planlagt øking i svineholdet. I forhold til 1939 er nedgangen i svineholdet 31.4 pst.

Tallet på høns økte med over 600 000 fra 1946 til 1947. Siste år var økingen nesten 700 000 eller 33.2 pst. Tallet på høns var dermed kommet opp i vel 2.7 millioner, men var ennå 20.4 pst. mindre enn i 1939.

Tabell 2 bak i boka viser husdyrtallet 20. juni 1948 fylkesvis.

For pelsdyr er det ikke hentet inn nye oppgaver. Høsten 1946 ble det holdt fullstendig pelsdyrtelling. Resultatene av denne er trykt som særskilt publikasjon N.O.S. X. 151.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i pelsdyrholtet siden 1939. For 1939 og 1946 er det avrundete tall fra tellingene, for de andre årene er det beregnede tall.

	Sølvrev	Blårev	Platinarev	Mink
20. juni 1939.....	493 000	29 000	5 000	26 000
—»— 1940.....	345 000	29 000	13 000	28 000
—»— 1941.....	235 000	35 000	14 000	30 000
—»— 1942.....	170 000	26 000	13 000	20 000
—»— 1943.....	175 000	28 000	11 000	22 000
—»— 1944.....	185 000	34 000	6 000	24 000
—»— 1945.....	180 000	50 000	8 000	26 000
1. sept. 1946.....	217 000	107 000	13 000	39 000
20. juni 1947.....	203 000	136 000	15 000	70 000
—»— 1948.....	153 000	80 000	12 000	87 000

Tabellen side 24 viser tallet pr. 20. juni 1948 i forhold til 1939, fylkesvis for hest i alt, storfe i alt, derav mjølkekyr, sau, geit og svin i alt og voksne høns. 1939 = 100.

En ser ved omtalen av tallene bort fra Finnmark, hvor tallene som før omtalt, er skjønnsmessige. I Østfold, Akershus, Buskerud, Vestfold, Rogaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal var tallet på hest i 1948 mindre enn i 1939. Sterkest nedgang — ca. 10 pst. — var det i Sogn og Fjordane, Buskerud og Vestfold. Sterkest øking fra 1939 viste fylkene i Nord-Norge.

	Hest	Storfe	Mjølkekyr	Sau	Geit	Svin	Voksne høns
Østfold	96.9	73.2	82.8	157.7	56.0	65.5	72.6
Akershus.....	98.5	73.7	79.9	135.4	133.2	60.4	61.5
Hedmark	108.1	82.3	90.2	125.6	109.3	69.0	83.4
Opland	100.6	78.7	88.1	133.7	88.6	75.6	94.7
Buskerud	90.7	76.0	81.4	102.4	82.4	64.3	80.7
Vestfold	90.6	72.5	82.4	156.0	67.9	60.9	83.7
Telemark	101.0	76.2	87.0	121.4	34.3	69.0	89.2
Aust-Agder.....	110.1	71.6	78.7	116.3	43.5	67.4	115.8
Vest-Agder	104.8	76.1	83.0	91.6	17.0	79.2	123.2
Rogaland	93.7	86.1	98.5	75.1	30.5	47.4	77.0
Hordaland	106.3	83.4	92.1	87.8	54.4	88.9	66.1
Sogn og Fjordane.....	88.5	86.1	93.5	89.9	51.9	87.0	74.5
Møre og Romsdal.....	93.0	84.5	92.8	92.3	51.7	64.7	69.6
Sør-Trøndelag	102.9	84.2	89.3	103.0	60.3	99.0	81.3
Nord-Trøndelag	104.5	86.8	96.4	114.7	60.3	98.4	99.7
Nordland	123.1	84.0	89.9	94.8	48.5	73.0	78.0
Troms	129.7	84.6	89.9	88.4	61.7	56.1	75.7
Finnmark	152.2	77.0	85.9	50.7	30.7	96.3	101.6
Rikets bygder	101.1	80.8	88.8	93.4	58.2	68.6	79.6

Nedgangen i storfeholdet var sterkest — 26—28 pst. — i Østfold, Akershus, Vestfold og Aust-Agder. Minst nedgang — 13—14 pst. — var det i Rogaland Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag.

Tallet på mjølkekryr viste sterkest nedgang — ca. 20 pst. — i Aust-Agder, Akershus og Østfold, minst nedgang i Rogaland, 1.5 pst.

Sauholdet viste øking fra 1939 i alle fylkene fra Østfold til Aust-Agder og i Trøndelagsfylkene, mens det var nedgang i alle vestlandsfylkene og i Nord-Norge. Sterkest var nedgangen i Rogaland, ca. 25 pst.

Geitholdet økte bare i Akershus og Hedmark, ellers var det sterk nedgang i alle fylkene. I Vest-Agder var geitholdet redusert til omtrent $\frac{1}{6}$, i Rogaland til under $\frac{1}{3}$.

I Trøndelagsfylkene var tallet på svin omrent som i 1939, ellers viste de fleste fylkene en nedgang på 30—40 pst.

I Agderfylkene var tallet på voksne høns større i 1948 enn i 1939, Nord-Trøndelag var omtrent kommet opp i 1939-nivået, ellers viste de fleste fylkene en nedgang på 20—30 pst., opp til ca. 40 pst. i Akershus.

Tabellen side 25 viser endringene i husdyrhodet fylkesvis fra 1947 til 1948. 1947 = 100.

En ser ved omtalen av tallene også her bort fra Finnmark.

Hestehodet var noenlunde uforandret siste året i Nord-Norge, ellers var det fra 5—12 pst. nedgang.

Tallet på storfe gikk sterkest ned — ca. 10 pst. — i Østfold, Akershus og Vestfold, de fylkene som ble sterkest ramt av tørken i 1947. På Vestlandet og nordafjells var nedgangen ubetydelig. Det samme gjelder tallet på mjølkekryr.

Tallet på sau gikk ytterligere sterkt tilbake i Østfold, Akershus og Vestfold,

	Hest	Storfe	Mjølkekyr	Sau	Geit	Svin	Voksne høns
Østfold	87.8	89.8	90.3	54.7	38.9	95.1	138.5
Akershus.....	89.1	88.6	90.3	78.1	90.5	96.2	116.5
Hedmark	92.2	93.9	95.4	96.8	103.3	90.8	121.0
Opland	89.4	96.1	96.7	94.5	104.3	92.5	124.1
Buskerud	90.3	92.3	91.2	89.6	93.0	94.1	129.5
Vestfold	89.4	90.1	88.8	69.8	50.7	92.4	118.3
Telemark	91.4	94.8	97.4	97.0	92.3	101.2	154.3
Aust-Agder.....	89.1	93.5	93.4	91.1	114.2	86.6	143.6
Vest-Agder	94.1	95.2	95.4	93.0	71.3	86.3	142.9
Rogaland	89.7	98.3	98.8	94.5	116.7	96.7	152.2
Hordaland	95.3	97.7	98.3	94.2	98.6	101.4	134.1
Sogn og Fjordane	94.1	98.9	98.4	98.8	91.2	99.7	111.2
Møre og Romsdal.....	89.4	99.1	99.8	96.1	84.6	110.3	125.9
Sør-Trøndelag	92.1	97.9	99.0	98.5	85.7	100.9	123.7
Nord-Trøndelag	93.8	99.8	101.5	98.2	90.0	101.9	128.3
Nordland	99.9	99.5	98.8	100.5	78.4	112.8	115.6
Troms	99.9	99.8	100.9	100.9	94.0	104.6	126.0
Finnmark	99.2	100.9	104.9	88.2	87.0	95.0	153.2
Rikets bygder	91.8	95.9	96.5	96.0	93.5	96.0	133.2

hvor det normalt ikke pleier være noe videre sau, men hvor sauholdet økte sterkt i krigsårene. I Trøndelag og Nord-Norge var tallet nærmest uforandret, ellers var nedgangen i de fleste fylkene mellom 5 og 10 pst.

Også for geitholdet var nedgangen sterkest i Østfold og Vestfold, hvor de samme forhold gjør seg gjeldende som for sauene. I Hedmark, Opland, Aust-Agder og Rogaland økte geitholdet litt siste året.

Svineholdet økte fra 1947 til 1948 i Telemark, Hordaland og fylkene fra Møre og Romsdal til Troms. Sterkest nedgang siste året var det i Agderfylkene — ca. 14 pst.

Tallet på voksne høns økte med fra 11 pst. i Sogn og Fjordane til 54 pst. i Telemark, i Rogaland med 52 pst.

Fra begynnelsen av 1936 har det vært hentet inn oppgaver gjennom jordstyrne over tallet på bedekte purker. Det har dog hele tiden vært vanskelig å få inn disse oppgavene. Det er bare $\frac{2}{3}$ av de herredene hvor det bruker å være avlsråne, som har gitt oppgavene noenlunde regelmessig.

Etter oppgavene fra disse herredene, har tallet på bedekninger i de enkelte måneder i forhold til s a m m e m å n e d f o r e g å e n d e å r vært som tabellen på neste side viser.

(Det er for hver måned bare tatt med oppgaver for herreder som en også har oppgaver fra i samme måned året før.)

Når en skal dømme om disse tallene, må en være oppmerksom på at det absolute tall på bedekninger sesongmessig er lavt i juli—oktober og februar—mars, mens desember er den måned i året som sesongmessig har det største absolute tall bedekninger, dernest november og mai.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
1937	105	99	100	97	95	95	93	97	93	80	86	95
1938	100	96	102	86	90	99	93	88	91	99	101	89
1939	99	108	103	108	103	104	111	114	110	105	105	109
1940	95	91	91	61	57	77	64	58	46	51	63	70
1941	77	94	94	140	135	97	98	90	92	106	107	119
1942	81	50	47	45	57	69	51	46	43	41	60	77
1943	124	136	112	125	155	148	200	205	209	227	184	141
1944	137	134	153	172	137	131	130	127	131	87	69	82
1945	86	83	78	59	53	68	78	80	96	162	163	117
1946	106	111	117	167	177	129	110	104	92	85	91	97
1947	99	78	73	78	74	75	67	67	76	80	102	109
1948	86	110	134	140	136	113	130	161	177	201	166	137

I forhold til samme måned i 1939.

1940	95	91	91	61	57	77	64	58	46	51	63	70
1941	69	81	81	91	79	75	65	55	45	55	71	85
1942	57	42	40	41	47	53	33	25	19	23	44	66
1943	71	60	47	51	73	79	70	54	44	53	82	98
1944	97	81	71	90	104	108	93	73	58	46	55	81
1945	85	66	57	52	57	72	71	57	54	75	90	95
1946	87	73	65	89	100	93	80	63	49	67	79	89
1947	85	58	47	66	71	67	51	40	36	54	83	98
1948	69	63	62	90	94	74	69	62	65	106	135	140

Bortsett fra januar, var tallet på bedekninger alle månedene i 1948 høyere enn i 1947, i oktober helt oppe i det dobbelte. I forhold til 1939, var det dog bare de tre siste månedene av året som lå høyere, mens særlig første og tredje kvartal viste betydelig lavere tall enn i 1939.

Husdyrproduktene.

I Statistiske Meddelelser for 1949 nr. 1 og 2 er det gitt en foreløpig omtale av resultatene av produksjonsundersøkelsen i 1946/47. Det vil i den nærmeste framtid komme en egen publikasjon med detaljerte oppgaver. På side 27 er oppgavene over den beregnede produksjon i tonn for rikets bygder stilt sammen med tidligere oppgaver. (Produksjon i året uansett bruken.)

Produksjonen i 1946/47 fordelte seg på de enkelte fylkene som tabellen side 27 nederst viser.

På side 28—30 gir en noen tall for o m s e t n i n g e n av husdyrprodukter.

Utviklingen i m e i e r i d r i f t e n siden 1939 går i store trekk fram av tabellen side 28, øverst.

Tabellen side 28 nederst viser den innveide mjølkemengden i tonn for hver måned i disse årene etter meieriene månedsrapporter.

Husdyrproduksjonen¹ i tonn. Rikets bygder.

	Kjøtt	Flesk	Kumjølk	Geitmjølk	Egg	Ull (uvasket)
1900.....	36 500	23 500	885 000	25 800	7 138	2 139
1907.....	38 698	31 000	1 038 448	26 930	6 756	2 127
1917.....	44 120	24 000	1 137 040	23 676	9 240	1 981
1927/28	55 275	30 904	1 189 500	28 660	16 925	2 459
1929/30	54 388	32 509	1 222 578	31 165	16 333	2 346
1931/32	58 486	35 725	1 258 076	33 903	18 787	2 589
1933/34	60 338	38 000	1 312 000	33 954	21 751	2 699
1934/35	59 049	45 041	1 301 490	33 218	21 561	2 601
1935/36	60 445	38 000	1 352 000	32 850	21 100	2 660
1936/37	61 032	38 721	1 364 242	32 587	21 311	2 680
1937/38	60 694	41 000	1 372 572	31 619	21 369	2 661
1938/39	62 750	40 000	1 412 698	30 237	21 640	2 721
1939/40	64 226	37 674	1 522 363	32 132	21 007	2 677
1940/41	53 600	30 000	1 360 000	28 000	14 000	2 600
1941/42	45 700	23 500	1 210 000	26 000	9 000	2 540
1942/43	45 450	18 500	1 130 000	24 000	6 000	2 600
1943/44	45 720	14 500	1 080 000	23 000	6 000	2 600
1944/45	47 750	16 500	1 040 000	23 000	6 000	2 750
1945/46	48 810	17 000	1 220 000	23 000	7 500	2 700
1946/47	49 053	26 589	1 333 851	19 870	9 816	2 618

Husdyrproduksjonen¹ i tonn 1946/47. Fylkesvis.

	Kjøtt				Flesk	Mjølk		Egg	Ull (uvask.)
	Hest	Storfe	Sau	Geit		Kumjølk	Geitmjølk		
Ostfold	218	2 202	83	-	2 294	84 862	16	913	21
Akershus.....	233	2 443	118	1	2 730	106 053	222	954	26
Hedmark	219	3 225	833	55	3 513	149 044	2 036	740	168
Oppland	354	2 910	988	93	3 039	125 646	3 714	603	192
Buskerud	127	1 603	299	20	1 542	65 942	441	484	60
Vestfold	136	1 477	78	1	1 662	57 438	25	924	21
Telemark	116	1 037	340	11	1 191	49 518	458	366	62
Aust-Agder.....	41	482	206	2	638	24 672	85	321	42
Vest-Agder	50	768	341	1	382	38 978	71	419	66
Rogaland	262	2 564	1 878	7	2 202	118 210	368	1 691	404
Hordaland	157	1 730	1 519	59	1 411	76 708	1 518	476	330
Sogn og Fjordane ..	208	1 748	1 277	125	1 180	62 200	3 123	186	272
Møre og Romsdal..	226	1 791	1 118	56	745	75 740	904	367	223
Sør-Trøndelag	255	2 470	941	48	1 662	85 684	1 284	356	189
Nord-Trøndelag ..	187	2 238	710	33	1 954	82 280	1 512	590	133
Nordland	137	2 200	1 519	47	300	77 911	1 959	343	261
Troms	77	968	765	39	104	45 396	1 983	71	130
Finnmark	8	337	221	16	40	7 569	151	12	18
Rikets bygder	3 011	32 193	13 234	614	26 589	1 333 851	19 870	9 816	2 618

¹ Produksjon i året, uansett bruken.

År	Innveid mjølk tonn	Produsert i alt i tonn						Mjølka er netto ut- brakt i øre pr. kg
		Smør	Mager ost	Feit ost	Kasein og reve- ost	Geit- og fløte- mysost	Mager mysost og prim	
1939	792 621	17 589	1 926	8 678	2 598	5 965	1 834	18.80
1940	653 052	13 435	1 936	6 781	1 829	4 828	1 548	23.04
1941	524 757	8 424	6 190	972	910	4 826	1 660	28.75
1942	424 989	11 252	4 498	367	364	3 660	1 254	33.53
1943	375 509	8 959	2 808	174	591	2 101	1 077	35.51
1944	337 772	7 072	1 756	167	251	1 068	837	35.66
1945	341 892	4 107	750	1 167	310	1 432	505	37.11
1946	567 610	6 393	954	3 680	1 243	4 387	634	42.14
1947	647 352	7 949	1 168	4 629	1 483	4 879	1 013	45.75
1948	750 000	8 900	1 500	5 500	1 600	5 000	1 800	46.78

Oppgavene for 1948 er foreløpige.

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
1939	56 828	55 573	66 944	67 791	79 388	78 521	70 047	63 869	60 828	58 145	53 245	55 554
1940	61 098	59 023	63 569	54 533	49 640	58 094	56 378	51 778	46 377	42 446	40 120	42 229
1941	44 816	41 075	48 048	50 643	55 019	50 517	45 925	39 159	37 637	33 688	28 451	30 533
1942	32 930	30 327	33 120	39 469	41 404	45 897	44 954	36 098	32 439	27 160	23 349	23 799
1943	24 748	23 232	27 018	31 198	38 842	44 810	41 480	35 741	30 163	24 825	20 724	19 927
1944	21 362	21 030	24 992	28 692	34 220	39 215	38 723	33 864	28 721	21 448	16 617	16 462
1945	16 630	14 605	16 840	21 750	27 589	40 046	38 972	37 269	32 463	33 412	30 829	34 710
1946	36 185	34 022	38 965	47 962	59 710	60 141	58 478	53 039	48 085	45 277	40 325	39 728
1947	45 030	39 526	47 684	58 326	69 230	70 271	65 306	57 607	52 494	47 274	43 007	46 380
1948	49 923	46 951	56 194	71 271	79 958	83 634	71 798	65 491	58 632	53 307	51 524	54 678

Den innveide mjølkemengden ved meieriene var i januar 1948 95 pst. av januar 1937—39. Prosenten gikk ned til 92 i februar, i mars 93 og steg så til 113 i april. I juni var den innveide mjølkemengden 21 pst. høyere enn i juni 1937—39, i juli og august 17 pst., i september 10 pst. og i oktober—desember 6—7 pst. høyere enn tilsvarende måned i 1937—39.

I forhold til 1947 var mjølkemengden ved meieriene i de enkelte måneder mellom 10 (juli) og 22 (april) pst. høyere.

I alt var den innveide mjølkemengden i 1948 16 pst. høyere enn i 1947 og 5 pst. mindre enn i 1939.

Förmangelen høsten 1947 — på grunn av tørken i store deler av landet — førte til atskillig nedslakting høsten 1947. I 1948 var tilførselen av slakt gjennom hele året mindre enn tilsvarende tid i 1947, særlig stor var forskjellen i siste halvår. I alt ble det i 1948 kontrollert ca. 27 000 tonn kjøtt og flesk (hvalkjøtt ikke medregnet) mot ca. 41 500 tonn i 1947, vel 30 000 tonn i 1946, ca. 15 000 tonn i 1945, vel 11 000 tonn i 1944 og 63 000 tonn i 1939. Se ellers tabellen s. 30.

Tabellen nedenfor viser produksjonen av smør og ost ved meieriene i de enkelte måneder etter månedssrapportene. Tonn.

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.
----	------	-------	------	-------	-----	------	------	------	-------	------	------	------

S m ø r .

1939 ...	1 212	1 175	1 470	1 565	1 794	1 923	1 831	1 431	1 411	1 324	1 220	1 201
1940 ...	1 418	1 384	1 482	1 386	1 183	1 347	1 267	1 045	896	709	605	533
1941 ...	753	715	801	871	864	798	620	662	653	523	334	607
1942 ...	834	755	865	1 057	1 172	1 382	1 216	1 007	957	723	573	549
1943 ...	605	525	600	739	975	1 265	1 134	956	789	586	414	355
1944 ...	430	428	459	614	799	953	991	823	685	365	195	113
1945 ...	158	115	123	270	462	762	528	393	369	364	289	265
1946 ...	330	323	414	575	718	838	717	606	531	508	415	379
1947 ...	451	394	498	833	1 008	1 091	968	709	639	515	436	423
1948 ...	490	447	585	876	1 170	1 214	919	762	671	595	578	569

H v i t o s t .

1939 ...	805	703	831	965	1 051	1 057	898	767	852	871	712	643
1940 ...	739	683	737	749	547	799	712	721	706	583	649	753
1941 ...	920	666	864	911	728	673	483	437	461	327	210	290
1942 ...	409	264	324	583	661	766	598	346	262	144	73	78
1943 ...	107	110	131	256	443	664	486	308	209	101	38	50
1944 ...	59	50	74	178	242	416	348	217	134	53	19	13
1945 ...	25	20	20	64	174	429	330	229	191	169	124	136
1946 ...	163	143	187	418	615	719	581	464	430	316	167	174
1947 ...	247	174	276	672	766	925	771	547	450	262	172	178
1948 ...	228	211	392	744	977	1 107	918	642	550	378	341	386

B r u n o s t .

1939 ...	550	564	711	688	799	808	725	607	554	570	500	483
1940 ...	527	589	677	478	336	601	638	534	454	447	468	570
1941 ...	640	605	756	800	832	656	553	397	328	265	173	283
1942 ...	430	339	414	591	736	728	684	395	255	132	68	87
1943 ...	133	153	199	343	524	634	504	302	163	85	35	39
1944 ...	64	56	92	220	308	352	379	226	108	35	15	10
1945 ...	19	16	23	67	153	413	400	261	165	152	115	149
1946 ...	237	248	308	565	736	696	687	458	324	284	172	192
1947 ...	302	279	363	669	845	850	734	513	396	269	169	175
1948 ...	251	228	391	790	1 002	1 045	895	628	491	352	319	363

Tabellen nedenfor viser tallet på kontrollerte slakt i de enkelte måneder i 1939 og 1946—48.

Måned	1939	1946	1947	1948	1939	1946	1947	1948
S t o r f e :					H e s t :			
Januar	14 286	7 328	11 974	10 939	542	1 339	1 420	571
Februar.....	13 304	6 954	8 300	8 846	393	1 109	453	324
Mars	16 273	8 182	10 279	6 186	353	961	457	232
April	13 651	5 518	8 817	6 470	249	410	360	175
Mai	15 684	6 027	6 962	6 016	346	336	233	145
Juni	16 487	5 257	7 035	5 469	316	400	377	162
Juli	12 770	2 427	5 394	2 264	201	382	272	89
August	15 015	3 355	13 708	3 813	275	370	457	136
September ..	19 558	9 978	29 272	16 553	314	732	1 084	431
Oktober	23 867	32 224	26 287	16 416	948	3 467	3 337	1 601
November...	20 356	27 622	21 488	14 174	1 181	5 071	3 340	1 195
Desember ...	15 794	11 875	15 328	12 673	661	2 409	1 201	549
Tilsammen ..	197 045	126 747	164 844	109 819	5 779	16 986	12 991	5 610
S v i n :					S a u :			
Januar	24 654	740	5 529	4 912	11 119	2 815	6 442	8 640
Februar.....	25 153	1 324	6 617	4 392	7 511	1 426	3 440	2 768
Mars	32 698	1 480	12 811	6 620	7 070	803	3 321	1 468
April	27 116	1 848	12 500	8 996	4 498	460	1 021	977
Mai	30 508	1 740	9 160	5 059	4 821	503	864	771
Juni	25 607	1 700	8 428	4 617	5 628	395	744	682
Juli	21 039	2 666	6 121	3 543	18 951	254	672	284
August	22 379	2 133	4 104	3 311	56 815	687	29 838	22 927
September ..	18 625	2 179	4 852	3 141	70 548	29 045	79 483	43 445
Oktober	23 850	3 260	5 866	3 395	102 934	124 731	99 511	69 120
November...	25 745	4 259	4 759	2 862	49 460	52 133	42 282	25 657
Desember ...	42 790	5 092	5 702	4 503	15 465	6 009	5 750	3 642
Tilsammen ..	320 164	28 421	86 449	55 351	354 820	219 261	273 368	180 381
S p e k a l v :					G j ø k a l v :			
Januar	18 570	13 532	18 180	16 814	3 204	387	530	505
Februar.....	18 090	13 264	15 186	16 302	3 761	380	448	501
Mars	25 012	24 732	27 556	23 169	5 121	405	517	327
April	25 599	27 666	37 353	37 248	4 967	382	620	506
Mai	17 257	21 290	20 160	16 302	6 708	453	736	402
Juni	14 560	12 578	13 136	10 592	6 329	565	726	382
Juli	11 037	8 524	9 924	6 729	4 205	302	437	184
August	10 731	5 913	6 980	4 745	4 132	307	542	294
September ..	12 034	6 801	8 667	5 943	4 523	596	1 640	1 799
Oktober	17 234	13 236	13 818	10 476	5 034	2 336	2 026	1 543
November...	17 825	14 088	13 492	10 664	3 705	1 199	820	508
Desember ...	17 715	8 909	9 337	8 689	3 802	468	360	280
Tilsammen ..	205 664	170 533	193 789	167 673	55 491	7 780	9 402	7 231

Skinnproduksjonen fra pelsdyrgårdene er for de senere år anslått til:

	Sølvrev	Blårev	Platinarev	Mink
1939/40	370 000	21 000	2 000	16 000
1940/41	250 000	19 000	10 000	17 000
1941/42	160 000	27 000	12 000	22 000
1942/43	85 000	17 000	11 000	11 000
1943/44	85 000	17 000	9 000	12 000
1944/45	100 000	18 000	4 000	13 000
1945/46	100 000	23 000	4 000	14 000
1946/47	140 000	70 000	7 000	19 000
1947/48	147 000	116 000	11 000	43 000
1948/49	102 000	65 000	9 000	51 000

Priser på landbruksprodukter, produksjonsmidler m. v.

Jordbruksprisene har siden frigjøringen vært gjenstand for omfattende forhandlinger mellom myndighetene og landbruksorganisasjonene.

Jordbrukets priskrav sommeren 1947 bygde på beregninger over totalregnskap og totalbudsjett for jordbruksnæringen utført under ledelse av Det Økonomiske Samordningsråd. Under forhandlingene i 1947 nedsatte statsministeren en komité som skulle arbeide med spørsmålet om beregningsgrunnlaget ved prisfastsettelsen og om prinsippene for mer langsiktige prisavtaler. Etter innstilling av denne hovedkomité oppnevnte Finansdepartementet 20. mars 1948 en Budsjettetnemnd for jordbruket med et ganske vidtgående mandat. Budsjettetnemnda la 14. mai fram en innstilling om totalbudsjett for jordbruket for 1948/49, oppstilt etter de samme prinsipper som beregningene året før. Det ble imidlertid ikke oppnådd enighet om ny prisavtale før 14. september. Spørsmålet om langsiktig prisavtale ble utsatt til senere. Den nye prisavtale ble dog gjort gjeldende for 2 år til 1. juli 1950, dog med adgang til justeringer.

De årlige prisforhandlinger har etter hvert ført til visse prisreguleringer, som av hensyn til stabiliseringspolitikken vesentlig er dekket ved nye og økte subsidier. Prisforhandlingene har dessuten omfattet visse støttetiltak for jordbruket.

	Vegetabilsk			Animalsk			Jordbruksvarer i alt		
	1939	1947	1948	1939	1947	1948	1939	1947	1948
Januar	88.7	128.2	149.2	96.8	174.0	174.0	94.4	160.3	166.6
Februar	89.6	130.6	149.2	95.3	174.0	174.0	93.6	161.0	166.6
Mars	89.6	131.8	152.9	94.3	174.0	174.0	92.9	161.4	167.7
April	89.5	129.4	152.9	96.1	174.0	174.0	94.2	160.7	167.7
Mai	88.9	129.4	152.9	95.7	174.0	174.0	93.6	160.7	167.7
Juni	87.6	130.6	152.9	93.8	174.0	174.0	92.0	161.0	167.7
Juli	87.6	151.7	154.1	96.3	174.0	174.0	93.7	167.3	168.0
August	87.9	155.3	143.1	98.2	174.0	174.0	95.1	168.4	164.7
September	90.0	154.1	143.1	102.7	174.0	174.0	98.9	168.1	164.7
Oktober	91.1	149.2	143.1	105.1	173.7	174.0	100.9	166.4	164.7
November	98.8	149.2	143.1	108.7	174.0	174.0	105.7	166.6	164.7
Desember	98.3	149.2	145.5	106.8	174.0	174.0	104.3	166.6	165.5
Året	90.6	140.7	148.5	99.2	174.0	174.0	96.6	164.0	166.4

Byråets engrosprisindeks for jordbruksvarer var i de enkelte måneder i årene 1939, 1947 og 1948 som tabellen på foregående side viser.

Indekstallet for jordbruksvarer i alt var for kalenderåret 1948 166.4.

Denne indeksserie gir imidlertid ikke uttrykk for endringene i de priser som produsentene oppnår for norske jordbruksvarer. Serien bygger på grossist-priser som er redusert ved statstilskott, og de enkelte varer er tillagt vekt etter den betydning de har i den samlede engrosomsetning av norske og innførte varer, slik at f. eks. mjølprisene får en forholdsvis stor betydning.

Ved Instituttet for landbruksøkonomi og driftslære ved Norges Landbrukshøgskole utarbeides en jordbruks prisindeks på grunnlag av de priser som betales til produsentene og med veiingstall etter mengdene av norske produkter. Basis er her trendtall for driftsåret 1938/39 (= 100). For 1946, 1947 og 1948 var tallene etter denne beregning for hovedgruppene av produkter og for jordbruks produksjonsmidler:

	Plante-produkter			Husdyr-produkter			Jordbruksprodukter i alt			Tekniske produksjonsmidler		
	1946	1947	1948	1946	1947	1948	1946	1947	1948	1946	1947	1948
Januar	191	214	224	205	235	246	203	232	243	174	174	180
Februar	192	227	225	207	235	246	205	234	243	174	172	181
Mars	199	231	234	207	233	246	206	233	244	173	176	184
April	206	224	242	207	233	246	207	232	245	174	176	183
Mai	210	226	242	205	232	246	206	231	245	174	176	184
Juni	221	234	245	208	232	246	210	232	246	174	177	184
Juli	239	305	262	216	244	254	220	253	255	174	176	181
August	192	281	190	218	247	256	214	253	245	174	176	182
September	184	249	206	227	246	257	220	246	249	178	178	181
Oktober	192	222	207	232	242	255	225	239	247	176	179	182
November	196	222	207	237	242	255	230	239	248	174	179	183
Desember	202	223	213	237	244	257	231	241	250	174	180	182

Indekstallet for året (driftsåret april—mars) omfatter noen flere varer enn månedstallene (grønnsaker, frukt og ull) og var for årene 1942/43—1948/49, som tabellen på neste side viser.

Etter denne indeksserie var prisstigningen fra basisåret 1938/39 til siste krigsår 1944/45 i alt 85 pst. for jordbruksproduktene. Prisstigningen var størst for planteproduktene, 96 pst., noe mindre for husdyrproduktene, 83 pst.

I løpet av de fire driftsår etter frigjøringen, er prisindekstallet for jordbruksvarer i alt økt med 62 poeng. I løpet av disse årene er prisstigningen for husdyrproduktene større enn for planteproduktene med henholdsvis 72 og 16 poeng, slik at også prisnivået i forhold til basisåret ligger høyere for husdyrproduktene enn for planteproduktene, med indekstall på henholdsvis 255 og 212. Av de enkelte varegrupper er det grønnsaker og frukt som ligger lavest i 1948/49, med indekstallet 182, en nedgang fra forrige år på 99 poeng. Poteter er også gått sterkt ned, men de øvrige poster er uforandret eller økt siden 1947/48

	1942/ 43	1943/ 44	1944/ 45	1945/ 46	1946/ 47	1947/ 48	1948/ 49
I. Jordbruksprodukter i alt	172	175	185	196	224	241	247
A. Plante produkter	178	188	196	195	215	240	212
1. Korn	162	168	171	174	194	195	227
2. Poteter	199	208	206	215	216	272	203
3. Høy	201	202	202	205	218	252	251
4. Grønnsaker og frukt	173	194	235	206	259	281	182
B. Husdyrprodukter.....	170	173	183	197	227	242	255
1. Mjølk.....	171	175	193	196	225	242	251
2. Kjøtt	152	152	152	185	214	230	248
3. Flesk	174	174	174	195	221	236	266
4. Egg	186	186	186	225	271	271	271
5. Ull	333	333	333	333	333	333	333
II. Varer som en kjøper i alt.....	158	162	163	169	174	176	177
A. Produktsjonsmidlene..	150	155	157	167	175	179	183
1. Kunstgjødsel	110	110	102	118	123	123	123
Fullgjødsel	100	100	100	106	119	118	119
Kvelstoffgjødsel	99	99	99	99	101	102	102
Fosforgjødsel	139	139	— ²	162	162	162	163
Kaliumgjødsel	109	109	109	111	112	113	113
2. Kraftfør til mjølkeprod. ¹ ..	166	166	166	183	194	188	190
3. Maskiner og redskaper ..	144	150	155	161	179	183	192
4. Bygninger.....	143	154	157	168	178	198	205
5. Diverse	156	164	167	160	146	157	159
B. Innkjøpte mat- og klesvarer m. m.....	173	176	176	174	173	170	167
III. Arbeidslønn	183	203	225	251	307	352	395

¹ Fra september 1940 til oktober 1945 er indeksen regnet etter prisen på cellulose og sildmjøl.

² Fosforgjødsel er utelatt, da prisen på den brukte kvalitet mangler for en del av året.

De månedlige bevegelser i Høgskolens indekstall skyldes dels de prisreguleringer som har funnet sted, dels sesongprisene på tidligpoteter i juli og de årlige lagringstillegg for korn og stråfør i løpet av vinteren og våren, og fra 1947 sesongvariasjon i kjøttprisene. Dessuten varierer indekstallet for mjølk med mjøkesentralenes avregningspris med meieriene, uten at det ligger noen offentlige prisendringer til grunn.

For de enkelte produkter gjengir en på side 34 Landbrukets Prissentrals middelpriiser for de 6 største byer. Prisene gjelder varene levert avsetningsstedet.

Prissentralens beregnede middelpriiser ga før krigen uttrykk for markedets reaksjon overfor tilbud og etterspørsel, men bygger nå på de fastsatte maksimalpriiser for de fleste varer.

Kornprisene er siden høsten 1946 fastsatt ved stortingsvedtak. For avlingen 1946 ble de tidligere priser økt med kr. 5.00, 9.00, 5.00 og 3.00 pr. 100 kg for hvete, rug, bygg og havre. De samme prisene ble også utbetalt for 1947 års avl, mens den prisøking som kornloven skulle betinge, ble satt av til et fond. For avlingen 1948 ble prisene igjen økt med kr. 8.00 for hvete og rug og kr. 7.00

	Høy Kr. pr. 100 kg			Poteter Kr. pr. 100 kg		
	1939	1947	1948	1939	1947	1948
Januar	6.25	18.14	21.00	8.75	20.00	21.00
Februar.....	6.21	20.00	21.00	9.19	22.17	21.50
Mars	6.13	21.00	21.00	9.05	22.83	23.50
April	6.30	21.00	21.00	8.69	21.00	24.50
Mai	7.06	21.00	21.00	8.35	21.50	24.50
Juni	7.53	21.00	21.00	8.05	23.00	25.00
Juli	7.50	20.00	20.00	10.54	26.66	25.70
August	7.67	20.00	20.00	7.48	25.00	15.50
September	7.98	20.00	19.67	9.92	22.33	15.00
Okttober	8.35	20.00	19.33	10.33	19.90	15.00
November	8.94	20.00	19.17	10.10	19.83	15.00
Desember	9.13	20.00	19.17	10.10	20.17	16.00
Året.....	7.42	20.18	20.28	9.21	22.03	20.18

	Oksekjøtt Kr. pr. kg			Flesk Kr. pr. kg			Egg Kr. pr. kg		
	1939	1947	1948	1939	1947	1948	1939	1947	1948
Januar	1.50	3.60	3.90	1.52	3.65	3.95	1.33	4.00	4.00
Februar.....	1.49	3.60	3.90	1.38	3.65	3.95	1.21	4.00	4.00
Mars	1.46	3.60	3.90	1.32	3.65	3.95	1.16	4.00	4.00
April	1.41	3.60	3.90	1.29	3.65	3.95	1.29	4.00	4.00
Mai	1.38	3.60	3.90	1.36	3.65	3.95	1.20	4.00	4.00
Juni	1.34	3.60	3.90	1.38	3.65	3.95	1.19	4.00	4.00
Juli	1.37	3.80	4.35	1.50	3.90	4.40	1.28	4.00	4.00
August	1.35	3.80	4.35	1.53	3.90	4.40	1.46	4.00	4.00
September	1.49	3.74	4.24	1.64	3.90	4.40	1.66	4.00	4.00
Okttober	1.53	3.60	4.05	1.67	3.94	4.40	1.80	4.00	4.00
November	1.52	3.66	4.13	1.67	3.95	4.40	2.08	4.00	4.00
Desember	1.49	3.86	4.30	1.72	3.95	4.40	1.66	4.00	4.00
Året.....	1.44	3.67	4.07	1.50	3.78	4.18	1.44	4.00	4.00

og 6.00 for bygg og havre, slik at grunnprisene for statens kjøp ble kr. 55.00 for hvete og rug, kr. 47.00 for bygg og kr. 41.00 for havre, alt pr. 100 kg. Visse fjord- og fjellbygder får som tidligere et særtillegg på kr. 4.00 pr. 100 kg bygg.

Korntrygdsatsene, som var uforandret fra 1936 til 1946, ble i 1946, samtidig med innkjøpsprisene, økt med 3 øre pr. kg for hvete, rug og bygg og 2 øre pr. kg for havre, og ytterligere økt i 1948 med 5 øre pr. kg for alle kornslag, slik at grunnsatsene nå er 13 øre pr. kg for hvete, rug og bygg og 12 og 10 øre pr. kg for havre, henholdsvis i kystbygder og ellers. Som krise- og særtillegg til grunnsatsene gjelder uforandret siden 1937 disse satsene: for bygg 1 øre pr. kg, som sammen med grunnsatsene gjelder ubegrenset mengde, og 4 øre pr. kg for hvete og rug, 1 øre pr. kg for bygg og 2 øre pr. kg for havre, tillegg som bare gjelder for tilsammen 1 500 kg pr. bruk, herav høyst 1200 kg hvete og rug. Et

særtillegg for fjellbygder er fra 1944 økt til 4 øre pr. kg bygg. For avlingen 1948 blir det for første gang betalt trygd også for erter, med samme satser som for bygg.

For poteter ble det satt maksimalpriser fra 10. oktober 1947 med kr. 20.00 for tørkedistrikte (Østfold, Akershus, Buskerud og Vestfold), kr. 19.00 for resten av Østlandet og Sørlandet og kr. 17.00 for Vestlandet og Trøndelag. Fra 16. januar 1948 var prisene kr. 20.00 for hele Sør-Norge. Tilførslene var svært knappe utover vinteren, og prisene ble økt med kr. 3.00 fra 10. mars. Senere på våren viste det seg å være lager nok til ny avling kom på markedet. Avlingen i 1948 var stor nok både av tidligpoteter og vinterpoteter, og det var ikke nødvendig å sette noen maksimalpriser. Derimot gikk de interesserte organisasjoner til notering av minstepriser for å søke å unngå sterkt prisfall. Denne notering var fra 20. september for de største byene 15 øre pr. kg for sorte matpoteter eif. eksklusive emballasje.

Priscentralens gjennomsnittspriser viser prisbevegelsen i forhold til fjoråret. Prisene var i øre pr. kg i:

	Mai	August	September	Oktober
1947.....	21.50	25.00	22.23	20.66
1948.....	24.50	15.50	15.00	15.00

For å stimulere potetdyrkingen utover behovet for matpoteter, er det fra høsten 1948 innført potetrygd. Denne betales som arealtrygd med kr. 50.00 pr. dekar utover et halvt dekar, og som silotrygd med et tillegg på kr. 20.00 pr. m³ ensilert potetmasse. For hvert bruk er trygdbeløpet begrenset til kr. 250.00 som arealtrygd og til kr. 350.00 i samlet potetrygd. Potetrygden betales i tillegg til eventuell korntrygd inntil et beløp på kr. 600.00 pr. bruk i samlet korn- og potetrygd. Utover dette beløp faller potetrygden bort, mens korntrygden betales fullt ut.

For grønnsakene er det Noteringsutvalget for grønnsaker, frukt og bær som, når det er påkrevd, fastsetter maksimalpriser for en uke ad gangen. For Øst- og Sørlandet var maksimalprisene for hodekål og gulrøtter i oktober måned i øre pr. kg:

	1946	1947	1948
Hodekål	20	30	15
Gulrøtter.....	30	35	25

Med den store tilgangen på grønnsaker sommeren og høsten 1948, lå imidlertid de oppnådde salgspriser ofte mye lavere enn maksimalprisen på de mer alminnelige grønnsakene. Det var også vanskelig å få avsetning på alt, og en god del ikke lagringsdyktig vare ble føret opp.

Prisene på stråfør har ikke vært endret, bortsett fra et tillegg på halm-prisene på 2 øre pr. kg, som gjaldt fra 23. februar til 30. april 1948. For avlingen 1948 gjelder således fjorårets maksimalpriser med kr. 15.00 for høy og kr. 4.50

for havre- og bygghalm pr. 100 kg, med et tillegg for pressing på kr. 3.00 og et lagringstillegg på kr. 1.00 ved levering om våren. Priscentralens middelpriis for høy ligger noe lavere høsten 1948 enn året før, fordi maksimalprisene ikke ble oppnådd i Trøndelag.

For husdyrproduktene er det gjennomført betydelige prisreguleringer siden frigjøringen.

For kjøtt og flesk ble ordningen med statsstøtte innført fra 25. august 1945 i forbindelse med en tilsvarende øking i prisene til produsent. Prisøkingen i 1946 ble bare delvis dekket ved statstilskott, mens økingen i 1947 og 1948 helt er dekket ved å øke statstilskottene. Pristilleggene i 1947 ble gjort gjeldende fra 1. juli og utgjorde 20 øre pr. kg for storfe, 30 øre pr. kg for sau og lam og 25 øre pr. kg for svin. Samtidig ble det innført noen sesongvariasjon for storfe, sau og lam og endring i prisklassene for svin. Denne prisavtalen løp ut 30. juni 1948. De nye prisene ble fastsatt 13. september, men ble likesom året før gjort gjeldende fra 1. juli ved etterbetaling. Pristilleggene i 1948 omfatter bare de høyere kvalitetklasser og er 45 øre pr. kg for svin kl. I og II, okse, kvige og sau kl. I, og 15 øre pr. kg for ku kl. I, okse og kvige kl. II og sau kl. II og III. Sesongvariasjonen for storfe og sau er bibeholdt med noen endringer. Maksimalprisene til produsent er for okse kl. I etter 11. desember kr. 4.10 pr. kg, for sau kl. I etter 14. november kr. 4.50 pr. kg og for svin under 100 kg kr. 4.15 pr. kg. For disse vareklasser utgjør statstilskottet nå henholdsvis kr. 1.90, 1.30 og 1.45 pr. kg. For alle prisene gjelder som forrige år et tillegg på 5 øre pr. kg ved salg til grossist, mot trekk i slakteutgiftene.

Eggprisene har vært uforandret siden 1945. I Sør-Norge er prisen til produsent kr. 4.00 pr. kg.

For mjølk ble det i oktober 1945 gjennomført et statstilskott på 12.8 øre pr. l for all meieriført mjølk. Gårds- og setersmør og -ost og direkte levert mjølk fikk støtte etter særregler, og fjell- og fjordbygder og alle bygder i Nord-Norge fikk et ekstra tillegg på 3 øre pr. l. I 1946 ble utsalgsprisene økt med 5 øre pr. l mjølk og kr. 1.40 pr. kg smør og tilsvarende for ost, og i 1947 ble statstilskottet økt med 2 øre til 14.8 øre pr. l. I 1948 ble ikke dette generelle tilskott økt, men særtillegget på 3 øre pr. l. ble gjort gjeldende for flere bygder enn før, og for resten av landet ble det gitt et tilsvarende tillegg for mindre leverandører, dog begrenset til kr. 150.00 pr. bruk. Disse endringer er gjort gjeldende fra 1. juli 1948, fra 1. januar 1949 er det innført sesongvariasjon i statstilskottet, og for den del av meierimjølka som selges som konsummjølk, blir statstilskottet gradert etter fettprosenten.

I februar 1949 ble det tillatt å selge fløte med 10 pst. fett til normalforbrukere.

Utsalgsprisene på mjølk og fløte var for priszone I i løst mål inklusive omsetningsavgift i øre pr. l:

	Helmjølk	Skummet mjølk	Fløte med 10 pst. fett
Fra 1. oktober 1940	42	16	
» 2. desember 1941	42	20	
» 24. juni 1946	44	21	
» 16. oktober 1946	47	21	
» 1. august 1947	45	20	
» 18. februar 1949	45	20	160

For smør og ost var maksimalprisene ved salg fra meieri til detaljist i kr. pr. kg som tabellen nedenfor viser.

	Smør	Helfeit gaudaost	Halvfeit nøkkelost	Blandet geitmystsost	Mysost
Fra 1. oktober 1940	4.10	.2.35	2.05	2.50	1.10
» 24. juni 1946	4.55	2.65	2.15	2.60	1.10
» 16. oktober 1946	5.35	2.90	2.30	2.90	1.10
» 27. november 1948	5.35	2.90	2.30	2.90	1.20

De prisene som meieriene betaler leverandørene for mjølka er, foruten av produktprisene og statsstøtten, også avhengig av meierienes driftsutgifter m. m. Den mjølkepris som endelig kommer produsentene tilgode — nettoutbyttet av meierimjølka — var for hele landet i øre pr. kg:

1939.....	18.80	1944.....	35.66
1940.....	23.04	1945.....	37.11
1941.....	28.75	1946.....	42.14
1942.....	33.53	1947.....	45.75
1943.....	35.51	1948.....	46.78

Produsenter av gårds- og fjellsmør får et statstilskott som svarer til 90 pst. av hva smørmeieriene får, og fjell- og fjordbygdene og Nord-Norge får et særtillegg på 2.7 øre pr. l mjølk som regnes å være brukt til smørproduksjon. Priscentralens middelpriis for gårdssmør var for 1948 kr. 8.89 pr. kg.

Prisen på ull er økt sterkere enn prisene på de andre landbruksvarer og var allerede i 1942 over 3 ganger førkrigsprisen. Senere er prisen uforandret, men mens ullen ikke tidligere har vært omfattet av statstilskottene, yter staten fra 1. oktober 1945 et tilskott, slik at prisene for spinneriene blir redusert med 50 pst.

Maksimalprisene på brukshest og livsau ble opphevd i oktober 1945, for smågris ble maksimalprisen opphevd i april 1947. Priscentralens middelpriis for 6 ukers gris var da kr. 51.00. Utover våren steg prisen til kr. 75.00, men falt etter hvert til kr. 33.00 i oktober. I 1948 var det sterkt etterspørsel og stigende priser allerede fra februar, og i april var Priscentralens gjennomsnittspris vel kr. 100.00 for 6 ukers gris. Det ble innført en del lokale prisbestemmelser med omkring kr. 50.00 pr. stk. + kr. 3.50 pr. kg levende vekt. Etterspørselen var stor også utover høsten, og prisene var høye hele året.

Omsetningen av pelsdyrskinn var etter frigjøringen preget av treg avgang og fallende priser. Ved Oslo-auksjonene syntes bunnen å være nådd høsten 1947 med gjennomsnittspriser ved septemberauksjonene på kr. 75.00 for sølvrevskinn, kr. 97.00 for blårevskinn og kr. 79.00 for minkskinn. Sesongen 1947/48 bød på prisoppgang og lettere avsetning, og de gamle lagre ble solgt ut høsten 1948. Prisoppgangen var imidlertid ikke varig, og både for platina-, blårev- og minkskinn ble det i løpet av sesongen notert nye bunnpriser. Gjennomsnittet for hele sesongen lå for disse tre slag lavere enn gjennomsnittet for 1946/47, og første del av sesongen 1948/49 viser ikke noen oppgang. Bare for sølvrev kom gjennomsnittsprisen for 1947/48 ved Oslo-auksjonene over forrige sesong, og første del av sesongen 1948/49 viser en ny oppgang.

Prissentralens gjennomsnittspriser ved Oslo-auksjonene var for:

	Platina	Sølvrev Kr. pr. skinn	Blårev	Mink
1945/46	368	152	258	102
1946/47	255	111	132	120
1947/48	180	121	99	86

Tømmerprisene ble i 1945 økt med ca. kr. 7.00 pr. m³, i 1946 med ca. kr. 5.00 pr. m³ og i 1947 med kr. 4.00 pr. m³ levert ved vassdrag og jernbane og kr. 2.00 levert ved bilvei. For sesongen 1948/49 er prisene økt med kr. 1.00. Basisprisene for tømmer på Østlandet levert ved vassdrag var i kr. pr. m³:

Driftsår	Skurtømmer ca.	Sliperi- og cellulose- tømmer		Skurslip (furub)
		gran	furu	
1938/39	16.00	13.00	8.25	10.50
1944/45	27.00	23.00	20.00	22.50
1945/46	35.00	30.75	27.00	29.50
1946/47	42.00	35.00	31.00	34.50
1947/48	46.00	39.00	35.00	38.50
1948/49	47.00	40.00	36.00	39.50

Prisen på kubb var våren 1945 kr. 20.00 pr. m³ løst mål for sevjebarket grankubb. Denne prisen ble økt med kr. 6.00 høsten 1945, med kr. 3.00 våren 1946 og med ytterligere kr. 2.00 våren 1947, slik at prisen da ble kr. 31.00 pr. m³. Våren 1948 ble prisen økt til kr. 33.00.

I forbindelse med de nye tømmerpriser for 1947/48, ble det opprettet et investeringsfond for skogbruket. Papir- og cellulosefabrikkene betalte en avgift til fondet på kr. 6.00 pr. m³ tømmer og kubb, fast mål, og alt salgstømmer bettigere til tilskott fra fondet etter regler som vil bli fastsatt etter hvert. For 1948/49 er avgiften økt med kr. 1.00 pr. m³.

Vedprisen er blitt økt hver vår i 1945, 1946, 1947 og 1948. Maksimalprisene var i kr. pr. favn for Østlandet:

	Bjørk	Skogsved	
	60 cm	60 cm	3 m
Fra 21. mai 1941.....	47.50	36.00	136.00
Fra 15. april 1945.....	55.00	41.00	154.00
Fra 29. mai 1946.....	58.00	44.00	166.00
Fra 15. april 1947.....	66.00	53.00	203.00
Fra 14. mai 1948.....	68.00	55.00	211.00

I tillegg til prisene av 1945 og 1946 kom et driftstilskott på henholdsvis kr. 3.00 og kr. 12.00 pr. 60 cm og 3 m favn. Fra 1947 er driftstilskottet inkludert i de noterte priser. For tidlig levering av ved er det gitt disse tillegg til de nevnte priser:

	Kr. pr. favn 60 cm	Kr. pr. favn 3 m
1945. Ved levering før 1. januar 1946	3.00	12.00
1946. » » 1. februar 1947	3.00	12.00
og ved omsetning gjennom kommunal brensesnemnd:		
1947 og 1948. Ved levering før 10. desember	5.00	20.00
1947 og 1948. » » 15. februar året etter	3.00	12.00

Priscentralens middelpriis for bjørkeved var for desember 1948 kr. 97.00 pr. 60 cm favn.

For landbruksproduksjonsmidler er Landbrukshøgskolens prisindeks for driftsåret 1948/49 kommet opp i 183 (1938/39 = 100). Dette er 4 poeng høyere enn for 1947/48.

For kunstgjødsel og kraftfør gjelder prisene fra 1947 i det vesentligste uforandret, men grossistenes frivillige prisreduksjon er falt bort i løpet av året.

Kraftførprisene er i det vesentligste uforandret siden 1945, da prisnivået ble regulert til ca. 30 øre pr. f. e., unntatt for sildmjøl med en pris på ca. 24.5 øre pr. f.e. En ny ekstra kvalitet av sildmjøl noteres med kr. 3.00 over vanlig saltfattig vare.

For kunstgjødsel er det innført terminpriser for de viktigste vareslag fra sesongen 1946/47. Ved bestilling etter 1. februar var prisene etter «Samvirke» i kr. pr. 100 kg:

	Kalksalpeter 15.5 pst. N	Superfosfat Norsk 7.4—7.9 pst. P (17—18 pst. P ₂ O ₅)	Kaliumgjødsel 31.5—34.9 pst. K (38—42 pst. K ₂ O)
1946/47	14.60	11.20	15.90
1947/48	14.35	11.05	15.80
1948/49	14.45	11.15	15.80

Ved høstabstilling er prisene lavere. Ved bestilling innen 15. august 1948 såles henholdsvis kr. 13.55, 9.60 og 14.25.

Prisene på landbruksmaskiner er gått noe opp i 1948. For noen av de allminneligste varer var prisene disse:

	Norsk plog (11 ⁷)	Fjærharv (9 t.)	Slåmaskin (2 h.)	Arbeids- kjerre	Høyvogn
1939.....	176.00	92.00	420.00	175.00	280.00
1945.....	240.13	148.12	912.71	253.00	385.00
1946.....	256.94	155.53	912.71	253.00	385.00
1947.....	244.00	148.00	1033.00	350.00	550.00
1948.....	298.50	176.00	1033.00	400.00	650.00

Etter Landbrukshøgskolens prisindeks for 1948/49 er prisene på kvelstoff og kaliumgjødsel bare ubetydelig — 2 og 13 pst. — over førkrigsprisene (1938/39), mens fosforgjødsel er blitt 63 pst. dyrere. Kunstgjødsel i vanlig blanding er i alt steget 23 pst. Kraftførprisene er steget mye mer, kraftførblanding for mjølkeproduksjon således med 90 pst., og en liknende stigning viser også maskiner og redskaper med 92 pst. og utgifter ved bygging med 105 pst.

Arbeidslønnen er steget mye sterkere siden 1939 enn prisene på produksjonsmidlene. Som gjennomsnitt for hele landet var lønningene i kr.:

Årslønn (hertil kost og losji)	Daglønn i sommerhalvåret på egen kost										Gjennom- snittlig dagsfor- tjeneste for skogs- kjøring (mann og hest)		
			Våronn			Slåtonn			Skuronn				
	Tjene- ste- gutter	Tjene- ste- jenter	Menn	Kvin- ner	Menn	Kvin- ner	Menn	Kvin- ner	På arbeids- giverens	På egen kost			
1938/39	576	382	5.23	3.46	5.68	3.65	5.35	3.59	3.79	5.41	8.84		
1939/40	624	411	5.55	3.68	6.05	3.89	5.65	3.82	4.13	5.87	9.65		
1940/41	690	438	6.20	4.07	6.70	4.33	6.34	4.29	4.82	6.70	11.44		
1941/42	892	535	8.20	5.26	9.01	5.65	8.38	5.45	6.44	8.80	14.81		
1942/43	1 093	648	9.78	6.26	10.39	6.54	9.67	6.34	7.92	10.56	18.29		
1943/44	1 237	746	10.61	6.86	11.28	7.13	10.46	6.98	8.45	11.12	18.82		
1944/45	1 366	845	11.48	7.38	12.09	7.78	11.54	7.51	9.09	11.98	20.61		
1945/46	1 580	974	12.12	8.00	12.84	8.40	12.30	8.25	10.04	13.18	21.99		
1946/47	1 981	1 170	14.34	9.42	15.06	9.79	14.27	9.55	11.92	15.63	24.69		
1947/48	2 312	1 347	16.06	10.56	17.08	11.02	16.16	10.75	13.87	17.60	27.76		
1948/49	2 599	1 535	17.44	11.49	18.44	12.01	17.53	11.72	14.90	19.10	29.44		

Bevegelsen i lønningene i de enkelte fylkene går fram av tabellen på neste side.

Fra 1947/48 til 1948/49 er årslønnen for menn steget 12.4 pst. og daglønnen for menn i onnetidene 8—9 pst. For kvinner er årslønnen steget 14.0 pst. og daglønnen i onnetidene 9—11 pst.

Siden 1938/39 er jordbrukslønningene etter Byråets statistikk steget hvert år. Årlønnen for menn økte de første årene med kr. 50.00—60.00 pr. år. Senere var økingen større og var de 3 siste årene kr. 401.00, 331.00 og 287.00 pr. år.

Årlønn for tjenere.

	Menn						Kvinner					
	1948/ 49	1947/ 48	1938/ 39	Endring i pst. fra		1948/ 49	1947/ 48	1938/ 39	Endring i pst. fra		1947/ 48	1938/ 39
				1947/ 48	1938/ 39				1947/ 48	1938/ 39		
Østfold	2 987	2 767	691	+ 8.0	+ 332.3	1 890	1 757	522	+ 7.6	+ 262.1		
Akershus.....	3 032	2 850	721	+ 6.4	+ 320.5	1 839	1 730	547	+ 6.3	+ 236.2		
Hedmark	2 782	2 286	664	+ 21.7	+ 319.0	1 590	1 420	444	+ 12.0	+ 258.1		
Opland	3 004	2 707	649	+ 11.0	+ 362.9	1 850	1 674	452	+ 10.5	+ 309.3		
Buskerud	3 111	2 619	671	+ 18.8	+ 363.6	1 897	1 722	498	+ 10.2	+ 280.9		
Vestfold	2 982	2 781	669	+ 7.2	+ 345.7	1 804	1 796	513	+ 0.4	+ 251.7		
Telemark	2 996	2 426	647	+ 23.5	+ 363.1	1 942	1 485	442	+ 30.8	+ 339.4		
Aust-Agder.....	2 935	2 452	678	+ 19.7	+ 332.9	1 545	1 372	441	+ 12.6	+ 250.3		
Vest-Agder	2 776	2 344	600	+ 18.4	+ 362.7	1 570	1 326	390	+ 18.4	+ 302.6		
Rogaland	2 903	2 677	644	+ 8.4	+ 350.8	1 855	1 501	419	+ 23.6	+ 342.7		
Hordaland	2 476	2 089	521	+ 18.5	+ 375.2	1 556	1 304	354	+ 19.3	+ 339.5		
Sogn og Fjordane..	2 512	2 313	542	+ 8.6	+ 363.5	1 625	1 448	378	+ 12.2	+ 329.9		
Møre og Romsdal..	2 315	2 061	440	+ 12.3	+ 426.1	1 443	1 270	308	+ 13.6	+ 368.5		
Sør-Trøndelag	2 205	1 931	466	+ 14.2	+ 373.2	1 272	1 136	320	+ 12.0	+ 297.5		
Nord-Trøndelag	2 221	2 182	534	+ 1.8	+ 315.9	1 319	1 220	345	+ 8.1	+ 282.3		
Nordland	2 247	1 990	510	+ 12.9	+ 340.6	1 144	1 012	267	+ 13.0	+ 328.5		
Troms	2 462	2 120	532	+ 16.1	+ 362.8	1 171	1 043	261	+ 12.3	+ 348.7		
Finnmark	2 035	2 028	492	+ 0.3	+ 313.6	1 095	1 146	295	÷ 4.5	+ 271.2		
Bygdene i alt	2 599	2 312	576	+ 12.4	+ 351.2	1 535	1 347	382	+ 14.0	+ 301.8		

Daglønn i slåttonna på egen kost.

Østfold	19.24	17.80	6.10	+ 8.1	+ 215.4	13.48	12.72	4.53	+ 6.0	+ 197.6		
Akershus.....	17.25	16.13	5.81	+ 6.9	+ 196.9	13.01	11.52	4.11	+ 12.9	+ 216.5		
Hedmark	16.72	16.00	5.32	+ 4.5	+ 214.3	11.73	11.02	3.63	+ 6.4	+ 223.1		
Opland	16.04	14.95	5.10	+ 7.3	+ 214.5	10.98	10.07	3.47	+ 9.0	+ 216.4		
Buskerud	19.30	17.48	5.92	+ 10.4	+ 226.0	12.62	11.72	3.97	+ 7.7	+ 217.9		
Vestfold	18.55	17.58	6.37	+ 5.5	+ 191.2	13.41	11.97	4.15	+ 12.0	+ 223.1		
Telemark	19.85	17.44	6.06	+ 13.8	+ 227.6	11.38	10.13	3.79	+ 12.3	+ 200.3		
Aust-Agder.....	18.47	17.19	6.21	+ 7.4	+ 197.4	10.47	9.63	3.63	+ 8.7	+ 188.4		
Vest-Agder	19.83	17.65	6.80	+ 12.4	+ 191.6	11.31	10.39	4.06	+ 8.9	+ 178.6		
Rogaland	19.02	16.94	5.96	+ 12.3	+ 219.1	12.87	11.63	4.04	+ 10.7	+ 218.6		
Hordaland	17.76	16.03	5.51	+ 10.8	+ 222.3	11.18	10.28	3.62	+ 8.8	+ 208.8		
Sogn og Fjordane..	16.57	15.11	4.80	+ 9.7	+ 245.2	10.97	10.14	3.35	+ 8.2	+ 227.5		
Møre og Romsdal..	17.99	17.06	5.30	+ 5.5	+ 239.4	11.66	11.22	3.53	+ 3.9	+ 230.3		
Sør-Trøndelag	18.61	17.48	5.07	+ 6.5	+ 267.1	13.50	12.48	3.56	+ 8.2	+ 279.2		
Nord-Trøndelag	17.34	16.71	5.09	+ 3.8	+ 240.7	10.88	10.45	3.43	+ 4.1	+ 217.2		
Nordland	18.48	17.94	5.54	+ 3.0	+ 233.6	11.82	10.67	3.10	+ 10.8	+ 281.3		
Troms	20.83	20.11	5.28	+ 3.6	+ 294.5	14.86	12.91	2.93	+ 15.1	+ 407.2		
Finnmark	21.13	20.53	6.20	+ 2.9	+ 240.8	12.41	13.36	3.76	÷ 7.1	+ 230.1		
Bygdene i alt	18.44	17.08	5.68	+ 8.0	+ 224.6	12.01	11.02	3.65	+ 9.0	+ 229.0		

Årlønnen for menn er nå kommet opp i 4½ ganger lønnen i 1938/39. Daglønnen på egen kost er ca. 3⅓ ganger lønnen i 1938/39. Daglønnen på arbeidsgiverens kost er steget noe mer, slik at den beregnede verdi for kost og losji er steget noe mindre enn kontantlønnen og er godt og vel fordoblet. Årlønnen er altså steget noe mer enn daglønnen, og forskjellen i lønnsnivået for fast hjelp

og mer tilfeldig hjelp er blitt noe mindre enn før krigen. Forholdsvis er det også noe mindre forskjell enn før på daglønn om sommeren og om vinteren.

For kvinner viser daglønnen omtrent samme stigning som for menn. Årslønnen er også her steget mer enn daglønnen, men viser ikke fullt så stor stigning som årslønn for menn, og er nå 4 ganger årslønnen for kvinner i 1938/39.

Hogstprisene for tømmer og ved er 3.7 ganger prisene i 1938/39, og daglønn for skogsarbeid er steget vel så mye som daglønt jordbruksarbeid, så vel med som uten kost.

De tariffestede jordbrukslønninger ble ikke endret under krigen, og for å komme à jour med endringene i lønnsnivået, ble tariffene revidert i mai og september 1945. Satsene ble økt noe ved indeksregulering i oktober 1946, og fra 15. januar 1947 gjaldt nye tariffer, hvor normalsatsen for daglønn på egen kost ble satt til kr. 13.25 for sommeren og kr. 12.75 for vinteren. Samtidig ble arbeidstiden redusert med 4 timer pr. uke om sommeren, og verdien av kost og losji ble forhøyd til kr. 3.25 pr. dag. Denne avtalen ble ved lønnsnemndas kjennelse i august 1948 prolongert med noen endringer. Normalsatsen ble satt til kr. 13.50 pr. dag på egen kost for hele året, og arbeidstiden i sommerhalvåret ble redusert, slik at 48 timers uke gjelder hele året. I 1939 var den tilsvarende tariffsats kr. 4.50 — som minstelønn — for sommerhalvåret.

Ferieloven av 14. november 1947 sikrer også jordbruksarbeidere 3 ukers ferie etter fullt oppjeningsår, og midlertidig lov av 3. desember 1948 om arbeidsvilkår for arbeidere i jordbruket begrenser den vanlige arbeidstid til ikke over 9 timer pr. dag, 46 timer pr. uke om vinteren og 50 timer pr. uke om sommeren.

Prisene på faste eiendommer ble regulert ved forordning av 23. oktober 1940. Som hovedregel gjelder fremdeles at det skal holdes takst ved hvert salg og at prisnivået i tiden 1. januar til 8. april 1940 skal legges til grunn ved taksten. Fra 1. januar 1948 er reguleringen underlagt de ordinære prismyndigheter, og takseringen utføres av priskontrollnemndene.

Prisreguleringen har neppe vært fullt effektiv, samtidig som pristillegg på grunn av påkostninger etter 9. april 1940 kan ha bidratt til å heve prisnivået. Uttrykt ved den gjennomsnittlige salgsverdi pr. skyldmark for vanlige jordbruks eiendommer i fri omsetning, er prisnivået økt fra kr. 5 617.00 pr. skyldmark i 1938 og kr. 6 304.00 i 1940 til kr. 9 184.00 i 1947, en øking på 64 pst. fra 1938. Omsetningen av eiendommer gikk sterkt ned under krigen. Særlig gjaldt dette de frie salg til ubeslektede. I 1947 var omsetningen igjen økt til førkrigsnivå.

Delt etter skyldsetting, er prisen pr. skyldmark størst for de minste eiendommene, og prisøkingen har også vært størst for disse. For eiendommer med 24—50 øre i skyld, var gjennomsnittsprisen i 1947 kr. 15 485.00 pr. skyldmark, en øking på 96 pst. fra 1938. For eiendommer med 10.01 til 20.00 mark skyld, var gjennomsnittsprisen kr. 6 682.00 pr. skyldmark, en øking på 41 pst. fra 1938.

Noen holdepunkter til å dømme om det økonomiske resultatet i de forskjellige driftsår gir de regnskaper som er bearbeidd, tidligere ved Selskapet for Norges Vels driftsundersøkelser, nå ved Norges Landbruksøkonomiske Institutt. For de bearbeidde regnskaper var hovedresultatene disse (alle jordbruk under ett):

	Produksjons-inntekter	Driftskostnader	Forrenting	Forrentingsprosent	Lønnsevne
Kr. pr. dekar					
1938/39	90.81	81.09	9.72	2.8	32.05
1939/40	100.90	87.08	13.82	3.8	37.64
1940/41	96.17	79.58	16.59	4.6	41.54
1941/42	106.19	86.55	19.64	5.5	50.78
1942/43	112.54	93.40	19.14	5.1	56.62
1943/44	123.79	100.13	23.66	6.4	67.22
1944/45	123.11	104.34	18.77	5.0	68.66
1945/46	116.00	105.19	10.81	3.0	65.05
1946/47	141.32	122.05	19.27	4.9	80.09
1947/48	141.43	137.60	3.83	1.0	71.23

De første krigsårene steg inntektene, særlig av planteprodukter, raskere enn driftskostnadene, og forrentingen kom i 1943/44 opp i kr. 23.66 pr. dekar. Det første fredsåret, 1945/46, gikk inntektene noe ned, men har senere fortsatt å stige, nå særlig på grunn av økte inntekter av husdyrproduksjonen, og forrentingen kom i 1946/47 opp i kr. 19.27 pr. dekar. Inntektene i 1947/48 var påvirket av tørkesommeren 1947, men kom allikevel opp i samme høyde som året før. Driftskostnadene har imidlertid fortsatt å stige, og forrentingen i 1947/48 ble bare kr. 3.83 pr. dekar eller 1 pst. av den bokførte kapital. Denne beregnede kapitalinntekt gir imidlertid ikke et fullstendig uttrykk for lønnsomheten i jordbruket. I de økte driftskostnader ligger det en sterk øking av arbeidslønnen, en øking som i regnskapene er godskrevet også brukeren og hans familie for utført arbeid på bruket. Lønnsevnen gir uttrykk for samlet vederlag for alt eget og leid arbeid og forrenting fratrukket normalt rentekrav. Pr. dekar var lønnsevnen i 1938/39 kr. 32.00. For 1946/47 var den steget til kr. 80.00, men er gått ned til kr. 71.00 for 1947/48.

I forbindelse med forhandlingene om jordbruksprisene er det som før nevnt, utført beregninger over inntekter og utgifter for hele jordbruksnæringen i landet. Beregningene ledes av Budsjettetnemnda for jordbruket og utføres etter de samme prinsipper som nasjonalinntektsberegningene. Det foreligger nå slike totalregnskap for førkrigsårene 1938/39 og 1939/40 og for årene 1945/46—1948/49.

Hovedresultatene går fram av tabellen på side 44.

Det er her ikke tatt standpunkt til arbeidskostnadene, men bare beregnet hva som blir igjen til å dekke disse. Total arbeidsinntekt ved denne beregning svarer således til lønnsevnen i Driftsinstituttets regnskaper. Forholdsvis viser totalregnskapet et noe lavere nivå enn Driftsinstituttets gjennomsnittstall både

Totalregnskap for jordbruket.¹ Mill. kr.

	1938/39	1939/40	1945/46	1946/47	1947/48	² 1948/49
Inntekter av planteprodukter	108.8	132.9	246.8	289.0	271.0	319.4
» » husdyrprodukter	424.6	464.2	606.4	770.8	922.5	930.2
Andre inntekter	46.8	49.4	58.9	73.8	87.9	93.2
Lagerendringer.....	51.3	18.1	68.4	0.6	÷ 49.8	157.2
I alt inntekter	631.5	664.6	980.5	1134.2	1231.6	1 500.0
Kostnader.....	310.3	306.4	369.5	400.4	483.5	500.6
Netto realinntekt	321.2	358.2	611.0	733.8	748.1	999.4
+ Statstilskott og særtillegg	12.3	11.2	11.5	17.0	25.4	53.2
÷ Renter av egen og lånt kapital.	104.3	107.4	117.1	99.1	96.3	95.6
Beregnet total arbeidsinntekt.....	229.2	262.0	505.4	651.7	677.2	957.0

¹ Pelsdyrnæringen er holdt utenom. ² Foreløpige tall.

for inntekter, kostnader og arbeidsinntekt, men økingen fra 1938/39 er større enn ved de regnskapsførte brukene, og det foreløpige tall for arbeidsinntekt for 1948/49 på 957.0 mill. kr. ligger over 4 ganger summen for 1938/39.

Adgangen til påkostinger ved nybygg, vedlikehold og anskaffelse av varige driftsmidler har vært begrenset av vareknapphet, og de økte inntekter under krigen ble i stor utstrekning brukt til avbetaling av gjeld. De samlede utlån i Hypotekbanken gikk således ned fra 460 mill. kr. ved utgangen av 1939 til 329 mill. kr. i 1945 og i Boligbankene fra 243 mill. kr. pr. 30. juni 1940 til 148 mill. kr. i 1946. I løpet av 1947 og 1948 er Hypotekbankens utlån økt igjen til 356 mill. kr. Boligbankenes utlån gikk noe ned også i 1946/47, men er steget til 147 mill. kr. ved utgangen av 1948.

Byrået har foretatt en undersøkelse av gjeldsforholdene i jordbruket på grunnlag av likningsoppgavene pr. 1. januar 1940, 1944 og 1946. Etter denne undersøkelsen er gjelden for hele riket gått ned fra 1 117 mill. kr. i 1940 til 888 mill. kr. i 1944 og til 782 mill. kr. i 1946. Bruttoformuen er i samme tid økt fra 2 772 mill. kr. i 1940 til 3 320 mill. kr. i 1944 og 3 868 mill. kr. i 1946. Denne økingen skyldes i stor grad øking av likningstakstene på jord med hus og skog, men omfatter også øking av formue utenom gårdsdriften og skogen. Gjeldsprosenten, som i 1932 var beregnet til 45.2, var i 1940 40.3, i 1944 26.7 og i 1946 20.2.

Det har i det foregående vært nevnt at prisene delvis har vært stabilisert ved statstilskott, dels for å hindre stigning i prisene på produksjonsmidlene, dels for å skaffe bøndene bedre priser uten direkte prisforhøyelse for vedkommende produkter.

Den innenlandske kornavl hadde før krigen statsstøtte — i form av overpris for det korn som ble solgt til staten og trygd for det som ble malt til eget bruk. Statens kornkjøp og bygdemøllenes leiemaling og kjøp, samt utgiftene til norsk korn var i årene siden 1937/38 som tabellen på neste side viser:

	Statens kjøp av norsk korn tonn	Bygdemøllenes leiemaling og kjøp tonn	Statens utgifter til norsk korn	
			Overpris og trygd mill kr.	Utgifter ved innkjøp, frakt m. m. mill. kr.
1937/38	75 033	195 511	16.1	1.7
1938/39	72 293	206 711	18.2	1.8
1939/40	51 743	201 545	14.9	1.5
1940/41	51 128	145 952	8.0	2.0
1941/42	136 652	62 286 ¹	5.1	3.7
1942/43	159 290	47 170 ¹	2.3	7.1
1943/44	169 955	43 444 ¹	3.0	6.3
1944/45	128 523	42 589 ¹	3.1	4.8
1945/46	70 551	150 408 ¹	8.4	2.7
1946/47	92 286	189 404 ¹	15.1	3.6
1947/48	47 668	161 705 ¹	13.6	1.8

¹ Bare leiemaling.

Prisene på innført korn var under krigen høyere enn de fastsatte maksimalpriser for norsk korn, og det var således ikke noen overpris på norsk korn i de årene. Den første tid etter frigjøringen ble det innført oversjøisk korn til lavere priser, men i 1946—1948 steg importprisene igjen over innkjøpsprisene for norsk korn. I løpet av 1948 er imidlertid verdensmarkedets kornpriser gått noe ned.

For å holde mjøl- og brødprisene uforandret under disse prisforhold, er det bevilget betydelige beløp som direkte statstilskott. Statens tilskott til prisregulering av landbruksprodukter og produksjonsmidler omfatter også mjølk, kjøtt, fett, kraftfør og kunstgjødsel. Tilskottene økte sterkt etter frigjøringen som følge av økt varetilgang og prisstigning. De tilskott som er ført over statsregnskapet siden 1939/40 var i mill. kr.:

	Statstilskott til pris-regulering i alt	Derav til:				
		Brødmjøl	Mjølk	Kjøtt og flesk	Kraftfør og spisefett	Kunst- gjødsel
1939/40	14.2	—	8.4	—	—	1.1
1940/41	28.0	—	4.9	—	13.9	1.9
1941/42	120.9	60.0	9.6	—	46.0	2.6
1942/43	213.8	90.0	44.4	—	70.3	4.2
1943/44	235.2	110.0	39.2	—	61.7	6.5
1944/45	131.1	35.0	35.3	—	51.4	3.6
1945/46	242.1	67.0	67.9	18.6	45.3	12.1
1946/47	477.9	108.6	103.5	46.8	109.6	24.6
1947/48	701.8	150.5	131.4	56.7	204.7	34.7

Foruten disse direkte tilskott, er det foretatt en del prisregulering mellom forskjellige vareslag over Prisdirektoratets reguleringsfond.

Ved siden av tilskott til prisreguleringen, ble det under krigen gitt forskjellige, tildels sterkt krisebetonte, tilskott for å øke produksjonen. Mye av disse tilskott er senere falt bort, men for 1947/48 ble det bevilget 1 mill. kr. til potekjellere og siloer, 2 mill. kr. til maskinstasjoner, 2 mill. kr. til spesielle produktionsfremmende tiltak og 5 mill. kr. til nedsettelse av kunstgjødselprisen for mindre bruk. Bortsett fra den siste posten, er store deler av disse beløpene ikke brukt opp i budsjettåret, men er overført til 1948/49.

For flere av de tidligere tiltak til opphjelp av jordbrukskunsten, er tilskottene forhøyd og formues- og inntektsgrensen hevd. Dette gjelder f. eks. støtten til bureising og ordinær nydyrkning, grøfting av tidligere dyrket jord og gjødseloppsamling. Allikevel er statsbidragene til bureising, jorddyrkning o. likn. mindre enn før krigen, med 11.2 mill. kr. i 1947/48.

Tabeller.

Tabell 1. Jordbruks-

	Ost-fold	Akers-hus	Hed-mark	Op-land	Buske-rud	Vest-fold	Tele-mark	Aust-Agder
Høsthvete.....	3 689	1 055	60	232	809	892	143	68
Vårhvete.....	56 540	59 547	44 780	23 126	32 807	47 043	17 972	5 122
Høstrug	4 397	623	85	49	330	1 905	161	86
Vårrug	328	1 118	258	1 025	645	1 142	329	37
Bygg	2 927	24 831	43 544	81 722	13 888	4 346	3 580	876
Havre	125 926	139 441	120 754	49 811	56 387	59 416	18 699	10 317
Blandkorn	3 329	4 001	2 588	24 567	4 165	835	444	33
Erter	4 188	1 087	1 839	1 355	708	326	31	197
Korn og erter i alt	201 324	231 703	213 908	181 887	109 739	115 905	41 359	16 736
Grønnfôr	6 775	5 283	22 585	23 516	7 183	1 819	4 985	2 656
Potet	51 498	60 338	83 305	65 986	30 099	41 444	24 088	15 898
Fôrnepe	3 552	3 121	6 877	4 885	1 099	1 107	362	320
Kålrot	14 985	12 134	14 077	7 360	5 007	12 059	3 758	791
Fôrbete	1 535	1 748	314	215	1 908	1 679	1 175	932
Fôrmargkål	699	704	338	139	200	402	81	105
Kål	2 611	4 879	1 743	3 366	3 564	2 093	846	734
Gulrot	1 238	1 373	1 043	485	653	1 470	380	374
Jordbær	1 051	903	493	510	1 628	1 207	199	495
Brin ge bær	270	1 290	171	200	707	349	123	194
Andre veks. på åker og i hage	12 340	29 448	10 589	7 893	17 059	13 351	7 821	5 735
Brakk	1 724	3 242	3 437	1 870	4 244	2 350	461	474
I alt åker og hage.....	299 602	356 166	358 880	298 312	183 090	195 235	85 638	45 444
Eng til slått:								
Eng på dyrket jord.....	362 012	380 110	409 887	329 802	243 872	233 357	182 972	97 652
Natureng på innmark	1 429	20 724	58 475	75 065	29 386	2 996	29 984	10 307
Seterløkker	-	-	24 896	67 065	26 578	-	6 203	967
Utslætter	25	1 261	15 246	9 822	4 087	390	7 449	16 104
Eng til beite:								
Kultur- {på dyrket jord ..	65 826	76 404	25 587	13 299	27 949	39 350	15 639	5 634
beite {på udyrkjett jord ..	21 113	38 513	68 486	78 497	11 167	8 757	23 213	4 430
Annen eng {på dyrket jord ..	39 111	14 575	10 820	2 773	1 937	15 395	2 171	1 109
til beite {på udyrkjett jord ..	5 036	16 087	46 420	48 554	7 653	2 848	11 273	926
I alt jordbruksareal	794 154	903 840	101 8697	923 189	535 719	498 328	364 542	182 573

arealet i 1948. Dekar.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	Rikets bygder
183	9	24	13	54	80	144	-	-	-	7 455
3 968	3 684	800	962	3 143	8 298	11 777	188	5	-	319 762
54	55	-	-	-	-	-	-	-	-	7 745
117	166	-	20	193	125	73	121	-	-	5 697
533	16 140	2 765	5 126	16 690	62 046	77 961	8 647	1 932	-	367 554
13 046	33 912	6 217	5 107	12 068	29 854	52 987	3 592	11	-	737 545
13	57	30	41	26	173	273	41	-	-	40 616
57	48	3	38	4	15	216	7	-	-	10 119
17 971	54 071	9 839	11 307	32 178	100 591	143 431	12 596	1 948	-	1 496 493
3 694	5 351	4 971	4 411	6 584	8 039	4 069	15 355	11 047	2 869	141 192
15 971	50 923	29 488	21 175	30 511	29 007	49 107	31 538	16 520	1 934	648 830
327	5 824	551	601	3 133	8 982	16 420	1 583	145	5	58 894
568	5 470	1 155	1 398	1 584	1 498	3 407	640	195	3	86 089
601	10 764	103	105	21	-	8	5	-	-	21 113
74	2 191	294	220	156	38	92	15	-	-	5 748
651	3 248	827	238	654	520	1 408	565	138	29	28 114
516	2 904	535	266	401	468	1 209	830	262	54	14 461
346	215	134	51	216	478	144	71	24	-	8 165
75	312	449	177	187	63	131	54	6	2	4 760
2 841	9 932	19 928	13 147	5 590	1 925	2 827	829	74	47	161 376
821	1 186	579	249	1 850	1 800	372	1 464	375	379	26 877
44 456	152 391	68 853	53 345	83 065	153 409	222 625	65 545	30 734	5 322	2 702 112
142 199	224 685	251 066	206 374	297 943	418 944	347 182	403 131	225 986	43 264	4 800 438
16 286	19 513	153 692	165 143	132 343	58 108	14 772	193 496	95 788	53 558	1 131 065
1 558	313	3 558	7 788	4 220	7 150	2 126	326	712	128	153 588
24 230	9 427	32 462	22 936	21 780	21 848	5 639	37 222	27 645	10 387	267 960
6 403	25 244	13 230	5 655	8 144	22 184	37 584	550	667	160	389 509
8 331	80 957	38 240	26 871	32 089	15 820	21 542	9 979	12 920	404	501 329
3 227	27 938	2 442	911	3 972	13 549	21 118	2 309	388	95	163 840
1 325	21 931	14 191	10 711	29 631	16 878	12 562	19 501	5 591	1 040	272 158
248 015	562 399	577 734	499 734	613 187	727 890	685 150	732 059	400 431	114 358	10 381 999

Tabell 2. Husdyrholdet

	Øst-fold	Akers-hus	Hed-mark	Op-land	Buske-rud	Vest-fold	Tele-mark	Aust-Agder
H e s t e r :								
Under 1 år	247	310	345	758	154	160	155	25
1 og 2 år	932	898	987	1 399	479	427	512	124
3 og 4 år	2 738	2 699	2 135	3 684	1 714	1 891	1 415	786
5—16 år	9 621	10 027	12 965	11 858	6 426	5 848	5 222	2 847
Over 16 år	1 158	1 499	1 800	1 299	1 465	1 262	1 046	364
I alt	14 696	15 433	18 232	18 998	10 238	9 588	8 350	4 146
S t o r f e :								
Under 1 år	11 339	13 124	21 438	20 573	11 581	7 867	5 913	2 605
Okser { 1—2 år	1 917	2 195	1 947	3 260	1 320	1 787	422	308
over 2 år	515	790	527	767	223	328	81	139
Kviger	9 291	9 421	13 322	11 620	6 450	6 100	4 088	2 150
Kyr	42 931	48 224	70 495	74 526	35 884	26 700	27 247	13 250
I alt	65 993	73 754	107 729	110 746	55 458	42 782	37 751	18 452
S a u e r :								
Under 1 år	1 800	5 313	46 768	54 727	15 698	2 623	17 635	11 006
Over 1 år	2 462	6 047	49 199	51 096	15 040	3 075	15 374	11 513
I alt	4 262	11 360	95 967	105 823	30 738	5 698	33 009	22 519
G e i t e r :								
Under 1 år	—	58	2 212	4 479	1 482	15	538	39
Over 1 år	14	219	7 738	20 807	3 324	23	1 559	507
I alt	14	277	9 950	25 286	4 806	38	2 097	546
S v i n :								
Under 4 måneder	11 259	13 146	17 461	13 220	7 264	7 391	4 771	2 604
Over 4 mndr. { fetesvin	7 717	10 623	8 921	9 411	3 993	5 047	5 867	2 092
avls- { råner	74	312	170	263	136	119	71	51
svin { purker	3 575	5 988	4 844	7 032	1 662	1 878	1 944	604
I alt	22 625	30 069	31 396	29 926	13 055	14 435	12 653	5 351
H ø n s :								
Voksne	262 441	202 357	177 177	155 544	116 595	190 255	120 832	82 794
Kyllinger	210 770	153 801	144 098	106 174	105 932	155 699	84 309	67 793

pr. 20. juni 1948.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	Rikets bygder
123	938	555	1 138	809	362	260	317	70	14	6 740
148	1 030	577	1 004	1 010	1 139	932	746	448	66	12 858
762	2 720	2 519	2 787	3 323	3 093	2 153	2 079	1 431	201	38 130
3 347	10 091	7 277	5 254	6 559	9 475	8 514	7 702	4 183	1 252	128 468
426	1 565	1 086	727	928	1 186	1 435	1 458	1 107	114	19 925
4 806	16 344	12 014	10 910	12 629	15 255	13 294	12 302	7 239	1 647	206 121
5 772	13 249	11 135	16 345	13 996	19 370	15 592	27 695	12 247	3 252	233 093
501	2 273	1 396	2 637	1 762	3 538	3 387	3 146	1 153	221	33 170
103	409	214	243	168	363	347	352	105	71	5 745
4 104	10 845	8 384	7 364	9 100	8 295	9 103	9 139	5 423	1 218	135 417
22 605	62 330	53 455	47 403	55 587	49 767	43 057	55 780	31 084	7 339	767 664
33 085	89 106	74 584	73 992	80 613	81 333	71 486	96 112	50 012	12 101	1 175 089
20 128	120 307	98 011	83 322	72 251	56 609	39 697	90 068	44 960	7 396	788 319
18 687	129 823	111 380	103 467	75 029	56 525	42 932	86 909	49 061	13 525	841 144
38 815	250 130	209 391	186 789	147 280	113 134	82 629	176 977	94 021	20 921	1 629 463
81	1 185	5 053	11 806	4 173	3 295	1 718	2 680	2 647	737	42 198
138	2 823	9 696	21 281	7 191	6 642	6 496	6 056	6 599	1 551	102 664
219	4 008	14 749	33 087	11 364	9 937	8 214	8 736	9 246	2 288	144 862
1 955	10 776	5 109	4 226	3 308	5 872	7 019	1 751	456	71	117 659
1 148	5 958	6 210	5 420	2 782	6 496	6 186	724	110	294	88 999
-	217	147	64	55	111	299	90	54	14	2 247
53	4 095	1 807	1 183	651	1 530	1 728	594	237	35	39 440
3 156	21 046	13 273	10 893	6 796	14 009	15 232	3 159	857	414	248 345
106 424	673 281	128 709	42 694	94 882	102 983	153 502	86 083	22 855	6 079	2 725 487
73 123	482 489	73 968	20 572	42 496	57 153	119 814	27 694	12 186	350	1 938 421

Tabell 3. Høstutbyttet i jordbruket 1948.

Fylker	Eng på dyrket jord				Natureng på innmark			
	Avl pr. dekar	Beregnet avl i alt	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)	Avl pr. dekar	Beregnet avl i alt	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)
	Kg.	Tonn			Kg.	Tonn		
Østfold	402.9	145 854.6	88.8	3.8	120.0	171.5	80.0	3.0
Akershus.....	475.2	181 051.7	98.5	3.8	121.3	2 513.8	82.5	3.8
Hedmark	536.6	219 945.4	105.1	4.2	222.3	12 999.0	85.3	3.6
Opland	541.5	178 587.8	102.9	4.1	248.6	18 661.2	94.0	3.5
Buskerud	446.2	108 815.7	98.4	4.0	224.6	6 600.1	89.3	3.6
Vestfold	521.7	121 742.3	102.5	3.8	288.3	863.7	91.7	4.0
Telemark	487.9	89 272.0	103.6	3.5	266.4	7 987.7	98.4	3.5
Aust-Agder.....	512.7	50 066.2	109.3	3.7	240.8	2 481.9	95.2	3.7
Vest-Agder	500.8	71 213.3	103.5	3.5	250.8	4 084.5	93.1	3.6
Rogaland	742.7	166 873.5	107.8	4.2	315.9	6 164.2	99.2	4.1
Hordaland	605.8	152 095.8	102.8	4.1	318.0	48 874.1	96.2	4.0
Sogn og Fjordane	637.1	131 480.9	105.3	4.5	378.2	62 457.1	99.0	4.2
Møre og Romsdal	666.2	198 489.6	99.4	4.2	241.5	31 960.8	85.2	3.8
Sør-Trøndelag ..	550.3	230 544.9	104.0	4.2	215.7	12 533.9	89.4	3.8
Nord-Trøndelag ..	510.0	177 062.8	102.9	4.2	199.6	2 948.5	83.9	3.7
Nordland	469.2	189 149.1	97.5	3.8	265.9	51 450.6	89.2	3.5
Troms	544.4	123 026.8	106.0	3.4	361.9	34 665.7	97.0	3.2
Finnmark	462.5	20 009.6	94.3	3.7	294.6	15 778.2	92.1	3.1
Rikets bygder ..	532.3	2 555 282.0	101.7	3.9	285.7	323 196.5	93.0	3.7
	Seterløkker.				Utslætter.			
Østfold	-	-	-	-	135.0	3.4	90.0	3.4
Akershus.....	-	-	-	-	135.0	170.2	90.0	3.4
Hedmark	285.0	7 095.4	86.8	3.5	140.0	2 134.4	88.0	3.4
Opland	309.3	20 743.0	88.7	3.2	192.5	1 890.7	92.5	3.4
Buskerud	209.4	5 565.4	81.7	3.3	172.5	705.0	93.8	3.0
Vestfold	-	-	-	-	180.0	70.2	90.0	3.0
Telemark	161.1	999.3	96.7	3.3	158.7	1 182.2	92.5	3.0
Aust-Agder.....	175.0	169.2	75.0	4.0	126.3	2 033.9	91.3	3.5
Vest-Agder	200.0	311.6	100.0	5.0	126.0	3 053.0	86.9	3.6
Rogaland	200.0	62.6	100.0	5.0	159.0	1 498.9	90.0	4.2
Hordaland	166.7	593.1	98.3	5.0	111.3	3 613.0	84.6	4.2
Sogn og Fjordane	255.0	1 985.9	92.5	4.3	157.5	3 612.4	83.3	3.9
Møre og Romsdal	282.9	1 193.8	89.8	4.0	111.0	2 417.6	78.0	3.9
Sør-Trøndelag ..	289.4	2 069.2	89.5	3.8	127.3	2 781.3	81.8	3.5
Nord-Trøndelag ..	162.0	344.4	88.0	3.8	100.0	563.9	77.5	3.5
Nordland	150.0	48.9	90.0	3.8	120.0	4 466.6	81.9	2.9
Troms	150.0	106.8	90.0	3.8	155.0	4 285.0	89.2	2.8
Finnmark	150.0	19.2	75.0	4.0	135.0	1 402.2	91.3	2.5
Rikets bygder ..	269.2	41 307.8	88.1	4.0	133.9	35 883.9	85.8	3.4

Tabell 3 (forts.). Høstutbyttet i jordbruket 1948.

Fylker	Poteter				Grønnfôr ¹			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)
Østfold	Kg 1 903.8	Tonn 98 041.9	91.0	3.8	Kg 492.0	Tonn 3 333.3	102.5	3.8
Akershus.....	2 009.0	121 219.0	97.7	3.7	572.2	3 022.9	106.1	3.9
Hedmark	2 242.8	186 836.5	102.7	3.9	589.8	13 320.6	101.4	3.9
Opland	2 380.3	157 066.5	107.4	4.2	593.9	13 966.2	103.4	4.0
Buskerud	1 937.5	58 316.8	96.1	3.9	542.3	3 895.3	104.2	3.7
Vestfold	2 188.2	90 687.8	103.5	3.7	525.0	955.0	102.5	3.0
Telemark	2 247.0	54 125.7	107.1	3.8	504.4	2 514.4	103.1	3.1
Aust-Agder.....	2 381.8	37 865.9	111.6	3.7	547.5	1 454.2	108.4	3.3
Vest-Agder	2 247.0	35 886.8	112.3	3.5	520.6	1 923.1	103.3	3.6
Rogaland	2 611.6	132 990.5	112.0	3.9	503.3	2 693.2	95.8	3.8
Hordaland	2 182.9	64 369.4	103.7	3.8	468.8	2 330.4	98.4	4.1
Sogn og Fjordane.....	2 148.3	45 490.3	105.2	4.1	588.0	2 593.7	103.3	4.5
Møre og Romsdal	2 469.5	75 346.9	109.1	4.0	412.5	2 715.9	90.6	4.1
Sør-Trøndelag	2 523.8	73 207.9	108.7	4.2	546.4	4 392.5	103.6	4.0
Nord-Trøndelag	2 570.0	126 205.0	108.8	4.1	444.4	1 808.3	96.1	4.0
Nordland	1 941.3	61 224.7	97.5	4.0	481.4	7 391.9	95.0	3.8
Troms	1 995.9	32 972.3	95.9	4.0	569.4	6 290.2	94.3	3.6
Finnmark	1 346.0	2 603.2	89.9	3.6	502.7	1 442.2	92.3	3.4
Rikets bygder	2 241.7	145 4457.1	103.8	3.9	538.6	76 043.3	100.2	3.8

¹ Beregnet som tørt grønnfôr.

Fylker	Halm i alt			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)
Østfold	Kg 352.3	Tonn 70 926.4	110.7	3.5
Akershus.....	342.4	79 335.1	113.5	3.6
Hedmark	341.6	73 071.0	104.8	3.8
Opland	360.2	65 515.7	107.4	3.8
Buskerud	344.7	37 827.0	107.3	3.4
Vestfold	353.1	40 926.1	110.8	3.1
Telemark	341.6	14 128.2	104.1	3.1
Aust-Agder.....	370.0	6 192.3	102.3	3.1
Vest-Agder	339.1	6 094.0	99.5	2.9
Rogaland	373.2	20 179.3	96.6	3.3
Hordaland	345.1	3 395.4	96.2	3.2
Sogn og Fjordane.....	326.5	3 691.7	94.3	3.4
Møre og Romsdal	329.8	10 612.3	96.5	3.7
Sør-Trøndelag	331.2	33 315.7	101.5	3.7
Nord-Trøndelag ...	272.0	39 013.2	94.1	3.2
Nordland	266.3	3 354.3	92.7	3.4
Troms	273.3	532.4	96.7	4.3
Finnmark	-	-	-	-
Rikets bygder	339.5	508 110.1	105.8	3.4

Tabell 3 (forts.). Høstutbyttet i jordbruket 1948.

Fylker	Førnepe				Kålrot			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)
Østfold	Kg	Tonn			Kg	Tonn		
Østfold	3 880.6	13 783.9	93.4	3.8	4 279.2	64 123.8	99.7	3.9
Akershus	3 771.4	11 770.5	91.1	3.6	4 221.7	51 226.1	95.9	3.5
Hedmark	4 588.4	31 554.4	92.9	3.7	3 754.8	52 856.3	90.0	3.3
Opland	4 197.7	20 505.8	88.9	4.0	3 900.0	28 704.0	91.6	3.6
Buskerud	4 031.3	4 430.4	91.6	3.8	3 983.3	19 944.4	96.5	3.8
Vestfold	4 450.0	4 926.2	97.5	4.0	4 588.9	55 337.5	102.3	3.6
Telemark	3 910.7	1 415.7	96.3	3.5	3 755.6	14 113.5	94.2	3.2
Aust-Agder	4 511.8	1 443.8	99.7	3.8	4 038.1	3 194.1	96.8	3.9
Vest-Agder	3 808.3	1 245.3	92.2	4.0	3 521.4	2 000.2	89.3	3.8
Rogaland	4 177.8	24 331.5	90.9	3.3	3 552.6	19 432.7	80.9	2.6
Hordaland	3 380.0	1 862.4	94.5	3.5	3 473.3	4 011.7	89.3	3.3
Sogn og Fjordane	3 964.3	2 382.5	93.9	3.9	3 725.0	5 207.6	96.4	3.8
Møre og Romsdal	4 480.5	14 037.4	98.4	4.0	3 812.3	6 038.7	97.5	3.7
Sør-Trøndelag	4 610.0	41 407.0	100.2	4.2	3 440.6	5 154.0	93.4	3.7
Nord-Trøndelag	4 787.9	78 617.3	101.0	4.1	3 763.7	12 822.9	97.2	4.0
Nordland	3 736.1	5 914.2	89.5	4.0	2 399.4	1 535.6	81.7	3.3
Troms	4 000.0	580.0	92.5	4.3	3 250.0	633.8	87.5	3.5
Finnmark	1 900.0	9.5	125.0	4.0	1 000.0	3.0	75.0	3.0
Rikets bygder	4 418.4	260 217.8	96.1	3.9	4 023.0	346 339.9	95.0	3.5
Førbete								
Østfold	4 868.0	7 472.4	109.5	4.3	3 400.0	2 376.6	96.4	4.4
Akershus	3 831.3	6 697.1	94.1	4.1	3 400.0	2 393.6	96.4	4.4
Hedmark	4 333.3	1 360.7	100.0	4.0	4 371.4	1 477.5	81.4	4.6
Opland	4 333.3	931.7	100.0	4.0	4 371.4	607.6	81.4	4.6
Buskerud	4 000.0	7 632.0	96.7	4.0	4 000.0	800.0	92.5	4.0
Vestfold	4 912.5	8 248.1	105.0	4.3	4 900.0	1 969.8	110.0	4.2
Telemark	4 375.0	5 140.6	101.3	3.8	3 500.0	283.5	100.0	4.0
Aust-Agder	4 726.7	4 405.3	99.1	4.3	5 000.0	525.0	100.0	4.0
Vest-Agder	3 828.6	2 301.0	94.8	4.4	3 060.0	226.4	94.0	4.6
Rogaland	5 413.8	58 274.1	102.5	4.3	4 803.6	10 524.7	94.5	3.9
Hordaland	3 333.3	343.3	90.0	3.7	5 017.9	1 475.3	96.4	4.1
Sogn og Fjordane	2 200.0	231.0	80.0	4.0	4 500.0	990.0	97.5	4.5
Møre og Romsdal	4 500.0	94.5	97.5	4.3	4 700.0	733.2	93.8	4.3
Sør-Trøndelag	—	—	—	—	4 800.0	182.4	100.0	4.5
Nord-Trøndelag	4 000.0	32.0	100.0	—	4 800.0	441.6	100.0	4.5
Nordland	3 000.0	15.0	100.0	—	3 000.0	45.0	100.0	—
Troms	—	—	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Rikets bygder	4 887.0	103 178.8	101.6	4.1	4 358.4	25 052.2	95.1	4.3

Tabell 3 (forts.). Høstutbyttet i jordbruket 1948.

Fylker	Korn							
	Høsthvete				Vårhvete			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middels-års	Kvalitet (5—1)	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middels-års	Kvalitet (5—1)
Østfold	Kg	Tonn			Kg	Tonn		
Østfold	247.2	911.9	110.9	4.0	240.6	13 603.5	112.6	3.9
Akershus.....	262.8	277.3	110.0	4.1	236.1	14 059.0	109.2	4.0
Hedmark	253.0	15.2	110.0	4.0	241.8	10 827.8	106.4	3.9
Opland	237.5	55.1	100.0	4.0	249.6	5 772.2	107.4	4.1
Buskerud	205.0	165.8	95.0	3.5	207.4	6 804.2	100.0	3.7
Vestfold	290.0	258.7	115.0	3.5	224.9	10 580.0	109.0	3.4
Telemark	230.0	32.9	110.0	4.0	207.8	3 734.6	98.4	3.3
Aust-Agder.....	175.0	11.9	80.0	4.0	206.0	1 055.1	95.7	3.2
Vest-Agder	187.5	34.3	90.0	4.0	194.8	773.0	90.0	2.8
Rogaland	240.0	2.2	90.0	4.0	237.9	876.4	97.1	3.5
Hordaland	217.5	5.2	95.0	3.5	190.8	152.6	90.3	3.1
Sogn og Fjordane.....	200.0	2.6	100.0	4.0	220.3	211.9	97.2	3.6
Møre og Romsdal.....	216.7	11.7	100.0	4.0	228.0	716.6	98.0	3.6
Sør-Trøndelag	230.0	18.4	100.0	3.6	238.3	1 977.4	101.5	3.6
Nord-Trøndelag	200.0	28.8	100.0	4.0	221.9	2 613.3	100.4	3.6
Nordland	—	—	—	—	178.3	33.5	91.7	3.3
Troms	—	—	—	—	178.3	8.9	91.7	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Rikets bygder	245.7	1 832.0	108.1	3.9	230.8	73 800.0	106.4	3.5
Høstrug				Vårrug				
Østfold	259.2	1 139.7	115.5	3.4	180.0	59.0	99.0	4.0
Akershus.....	203.0	126.5	94.8	3.8	180.0	201.2	100.0	4.0
Hedmark	220.0	18.7	100.0	3.7	200.0	51.6	100.0	4.0
Opland	240.0	11.8	101.5	4.0	222.5	228.1	112.5	3.7
Buskerud	200.0	66.0	100.0	3.8	175.0	112.9	93.8	4.0
Vestfold	220.0	419.1	96.7	3.0	199.2	227.5	90.8	3.7
Telemark	170.0	27.4	90.0	3.5	180.0	59.2	100.0	3.0
Aust-Agder.....	200.0	17.2	93.8	3.0	187.5	6.9	99.5	3.6
Vest-Agder	220.0	11.9	100.0	3.5	190.0	22.2	100.0	3.5
Rogaland	245.0	13.5	100.0	4.0	230.0	38.2	100.0	4.0
Hordaland	—	—	—	—	—	—	—	—
Sogn og Fjordane.....	—	—	—	—	190.0	3.8	95.0	4.0
Møre og Romsdal.....	—	—	—	—	180.0	34.7	90.0	3.0
Sør-Trøndelag	—	—	—	—	210.0	26.3	100.0	3.5
Nord-Trøndelag	—	—	—	—	210.0	15.3	100.0	4.0
Nordland	—	—	—	—	200.0	24.2	100.0	3.5
Troms	—	—	—	—	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Rikets bygder	239.1	1 851.8	107.4	3.6	195.0	1 111.1	99.1	3.7

Tabell 3 (forts.). Høstutbyttet i jordbruket 1948.

Fylker	Korn							
	Bygg				Havre			
	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)	Avl pr. dekar	Beregnet samlet avl	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)
Østfold	Kg	Tonn			Kg	Tonn		
Østfold	240.0	702.5	105.1	3.7	239.8	30 197.1	107.6	3.7
Akershus	236.8	5 880.0	103.8	3.9	243.3	33 926.0	107.8	4.0
Hedmark	246.7	10 742.3	103.7	3.9	251.0	30 309.3	104.0	3.8
Opland	263.6	21 541.9	103.6	4.0	260.4	12 970.8	106.0	3.9
Buskerud	217.2	3 016.5	102.4	3.8	218.1	12 298.0	104.7	3.7
Vestfold	235.0	1 021.3	102.7	3.6	242.1	14 384.6	104.9	3.1
Telemark	222.1	795.1	98.4	3.3	223.1	4 171.7	96.6	3.2
Aust-Agder	214.2	187.6	90.8	3.3	215.4	2 222.3	92.9	2.9
Vest-Agder	202.5	107.9	92.5	3.1	203.6	2 656.2	89.5	2.7
Rogaland	285.5	4 608.0	99.2	3.7	247.9	8 406.8	92.1	3.2
Hordaland	213.6	590.6	92.5	3.5	210.4	1 308.1	88.8	2.9
Sogn og Fjordane	227.8	1 167.7	94.0	3.8	230.0	1 174.6	91.7	3.2
Møre og Romsdal	237.7	3 967.2	98.4	3.9	233.6	2 819.1	92.9	3.3
Sør-Trøndelag	247.8	15 375.0	103.6	4.2	253.4	7 565.0	101.5	3.6
Nord-Trøndelag	223.1	17 393.1	100.4	3.9	224.3	11 885.0	98.1	3.3
Nordland	192.1	1 661.1	89.9	3.3	175.2	629.3	82.6	3.0
Troms	222.5	429.9	100.0	3.4	175.2	1.9	82.6	3.0
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Rikets bygder	242.7	89 187.7	101.9	3.7	239.9	176 925.8	103.3	3.3
<hr/>								
Blandkorn				Erter				
Østfold	235.0	782.3	105.0	3.7	190.0	795.7	100.0	3.0
Akershus	251.7	1 007.1	106.1	3.9	192.9	209.7	100.0	3.3
Hedmark	252.5	653.5	96.7	3.7	218.1	401.1	100.3	4.0
Opland	262.1	6 439.0	102.2	3.9	235.0	318.4	101.0	4.0
Buskerud	234.5	976.7	104.0	3.5	168.0	118.9	90.0	3.4
Vestfold	250.0	208.8	105.0	3.0	170.0	55.4	95.0	2.5
Telemark	220.0	97.7	100.0	3.0	160.0	5.0	90.0	3.0
Aust-Agder	220.0	7.3	100.0	3.5	130.0	25.6	78.3	3.0
Vest-Agder	220.0	2.9	190.0	3.5	130.0	7.4	70.0	3.5
Rogaland	260.0	14.8	100.0	3.5	200.0	9.6	100.0	4.0
Hordaland	220.0	6.6	100.0	4.0	180.0	0.5	100.0	4.0
Sogn og Fjordane	230.0	9.4	100.0	4.0	170.0	6.5	95.0	4.0
Møre og Romsdal	230.0	6.0	95.0	3.3	170.0	0.7	95.0	4.0
Sør-Trøndelag	250.0	43.3	107.5	4.0	160.0	2.4	90.0	4.0
Nord-Trøndelag	220.0	60.1	100.0	3.5	160.0	34.6	90.0	3.3
Nordland	195.0	8.0	99.0	4.5	150.0	1.1	90.0	3.5
Troms	-	-	-	-	-	-	-	-
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Rikets bygder	254.2	10 323.5	102.6	3.7	196.9	1 992.6	98.7	3.5

Tabell 4. Høstutbyttet i hagebruket 1948.

Fylkene	Beregnet samlet avl i 1948, tonn	Prosent av middels-år	Beregnet samlet avl i 1948, tonn	Prosent av middels-år	Beregnet samlet avl i 1948, tonn	Prosent av middels-år	Beregnet samlet avl i 1948, tonn	Prosent av middels-år
Epler.								
	Sommer og høst.		Vinter.		Pærer.		Plommer.	
Østfold	1 719.0	120	1 583.9	120	733.2	140	757.9	85
Akershus m. Oslo	3 145.2	130	2 647.4	120	408.9	100	1 818.4	125
Hedmark	1 175.8	120	1 253.1	120	4.3	90	77.3	100
Opland	989.3	110	564.7	90	8.7	60	45.2	80
Buskerud	2 113.9	125	3 059.0	115	480.7	140	1 438.1	120
Vestfold	1 445.1	150	2 248.2	140	976.7	150	1 734.8	130
Telemark	797.1	105	1 772.9	110	322.8	115	997.6	105
Aust-Agder	388.1	110	608.8	100	272.9	110	597.4	100
Vest-Agder	524.1	115	429.9	115	206.1	110	621.9	100
Rogaland	771.6	130	696.9	130	631.0	120	1 347.3	75
Hordaland m. Bergen	1 561.3	130	2 075.7	125	1 302.8	105	1 370.1	85
Sogn og Fjordane	768.6	120	1 840.2	120	1 096.2	115	505.4	100
Møre og Romsdal	744.5	120	694.3	120	296.2	110	429.6	100
Sør-Trøndelag	135.9	110	16.5	110	—	—	6.1	60
Nord-Trøndelag	188.4	75	49.2	70	—	—	22.8	75
Nordland	6.5	110	2.8	110	—	—	1.1	100
Riket	16 474.4	123.0	19 543.5	118.8	6 740.5	119.3	11 771.0	101.8
	Kirsebær og moreller.		Rips.		Solbær.		Stikkelsbær.	
Østfold	164.5	65	407.2	60	121.7	55	255.2	90
Akershus m. Oslo	549.5	110	1 467.8	90	647.4	90	871.7	110
Hedmark	80.4	70	631.4	100	334.2	100	257.9	90
Opland	208.8	100	849.1	100	167.3	95	157.7	75
Buskerud	330.9	100	671.5	100	153.6	100	168.4	90
Vestfold	925.3	110	517.5	90	182.6	95	231.6	110
Telemark	377.2	100	539.1	100	142.8	100	158.2	100
Aust-Agder	297.3	100	358.9	100	109.8	80	106.3	100
Vest-Agder	294.4	95	227.9	50	51.9	60	147.1	90
Rogaland	336.4	130	562.6	90	290.1	80	275.9	100
Hordaland m. Bergen	797.7	115	898.6	110	278.7	115	402.1	110
Sogn og Fjordane	94.6	75	385.6	100	128.9	95	156.8	100
Møre og Romsdal	134.1	70	607.9	100	331.4	100	323.9	100
Sør-Trøndelag	6.5	20	371.4	70	93.9	70	152.4	85
Nord-Trøndelag	11.9	10	511.5	100	176.8	75	32.8	55
Nordland	2.2	100	359.5	110	17.4	70	22.7	80
Troms	—	—	17.3	90	0.6	90	—	—
Finnmark	—	—	1.0	90	—	—	—	—
Riket	4 611.7	99.0	9 385.8	91.9	3 229.1	88.9	3 720.7	98.2
	Jordbær.		Brinsekær.		Kål.		Gulrot.	
Østfold	253.0	110	136.8	100	10 444.0	125	3 404.5	125
Akershus m. Oslo	649.9	110	474.9	60	23 785.1	150	5 148.8	150
Hedmark	526.5	130	196.3	130	9 150.8	150	4 067.7	130
Opland	107.2	100	74.0	100	11 848.3	110	1 333.7	110
Buskerud	916.9	130	204.6	85	13 365.0	125	1 952.5	130
Vestfold	482.9	110	166.1	95	8 979.0	130	4 593.8	125
Telemark	74.9	80	72.0	80	2 753.7	105	997.5	105
Aust-Agder	225.2	90	52.5	90	3 082.8	120	1 028.5	110
Vest-Agder	59.4	80	35.9	100	2 343.6	120	1 486.1	120
Rogaland	108.0	120	34.5	100	9 744.0	100	6 969.6	100
Hordaland m. Bergen	56.4	100	87.7	80	2 431.4	105	1 337.5	100
Sogn og Fjordane	6.0	80	42.8	90	785.4	110	658.3	110
Møre og Romsdal	90.5	110	49.0	90	1 765.8	90	1 203.0	100
Sør-Trøndelag	125.9	115	50.5	90	1 487.2	110	1 170.0	100
Nord-Trøndelag	50.4	80	38.2	100	3 942.4	100	2 659.8	100
Nordland	29.4	120	10.0	80	2 147.0	100	2 602.0	110
Troms	6.7	110	0.8	90	386.4	100	576.4	100
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Riket	3 769.2	113.0	1 726.6	81.9	108 441.9	122.7	41 189.7	115.4

Tabell 4 (forts.). Høstutbyttet i hagebruket 1948.

Fylkene	Beregnet samlet avl i 1948, tonn	Prosent av middelsår	Beregnet samlet avl i 1948, tonn	Prosent av middelsår	Beregnet samlet avl i 1948, tonn	Prosent av middelsår	Beregnet samlet avl i 1948, tonn	Prosent av middelsår
Bønner.		Hageerter.		Purre.		Selleri.		
Østfold	217.8	110	667.0	100	148.5	110	118.1	110
Akershus m. Oslo	310.7	100	124.9	100	870.7	130	608.2	130
Hedmark	55.0	100	153.3	100	31.8	100	88.4	100
Opland	12.8	90	99.5	100	14.2	80	24.9	60
Buskerud	84.0	90	43.0	95	576.7	130	148.5	100
Vestfold	130.9	120	160.3	120	197.6	115	161.6	110
Telemark	17.0	100	10.4	100	22.6	100	34.3	100
Aust-Agder	63.3	90	317.7	90	20.0	100	56.3	105
Vest-Agder	17.5	100	4.6	90	8.6	110	7.2	110
Rogaland	4.9	75	59.9	100	40.8	100	13.5	80
Hordaland m. Bergen	1.8	70	8.5	100	47.1	90	24.1	90
Sogn og Fjordane	2.0	90	1.8	100	-	-	-	-
Møre og Romsdal	4.4	110	10.1	110	2.9	90	1.9	90
Sør-Trøndelag	0.8	100	2.5	100	5.7	100	4.5	100
Nord-Trøndelag	2.2	100	8.6	100	5.4	100	12.7	100
Nordland	0.2	80	1.3	100	0.3	90	1.1	90
Troms	-	-	0.6	90	0.8	90	0.6	90
Finnmark	-	-	-	-	-	-	-	-
Riket	925.3	102.4	1 674.0	99.4	1 993.7	122.4	1 305.9	112.6
Persille.		Rabarbra.		Agurker på friland.		Tomater på friland.		
Østfold	234.1	110	246.4	100	291.9	110	50.2	90
Akershus m. Oslo	111.5	100	634.7	120	41.0	95	314.1	95
Hedmark	3.5	100	90.0	120	10.4	90	5.8	80
Opland	10.4	100	45.8	100	1.3	70	1.9	75
Buskerud	62.9	110	301.9	110	13.1	100	57.0	70
Vestfold	193.8	120	189.5	125	33.6	110	43.5	95
Telemark	7.6	95	40.3	100	3.9	95	4.9	90
Aust-Agder	6.6	100	128.0	100	13.4	90	5.7	90
Vest-Agder	1.4	100	186.0	110	2.8	90	5.3	80
Rogaland	2.0	80	267.6	100	0.2	60	-	-
Hordaland m. Bergen	1.8	90	253.1	100	0.4	60	1.2	60
Sogn og Fjordane	-	-	33.1	100	-	-	-	-
Møre og Romsdal	0.5	90	103.8	100	-	-	-	-
Sør-Trøndelag	-	-	126.4	100	-	-	-	-
Nord-Trøndelag	3.1	100	53.9	100	-	-	-	-
Nordland	-	-	71.1	110	-	-	-	-
Troms	-	-	45.6	100	-	-	-	-
Finnmark	-	-	20.4	80	-	-	-	-
Riket	639.2	110.0	2 837.6	107.8	412.0	106.0	489.6	90.0
Beregnet samlet avl i 1948, tonn		Prosent av middelsår		Beregnet samlet avl i 1948, tonn		Prosent av middelsår		
Agurker under glass.				Tomater under glass.				
Østfold	232.3	100	398.9		100			
Akershus m. Oslo	320.9	100	631.3		100			
Hedmark	39.6	100	119.9		100			
Opland	18.7	80	41.4		75			
Buskerud	158.9	100	293.1		100			
Vestfold	98.9	100	345.4		100			
Telemark	14.7	100	42.6		100			
Aust-Agder	25.3	100	76.6		100			
Vest-Agder	11.9	100	61.1		100			
Rogaland	39.5	100	1 059.0		100			
Hordaland m. Bergen	65.6	100	182.8		100			
Sogn og Fjordane	0.1	100	31.5		100			
Møre og Romsdal	11.7	100	85.8		80			
Sør-Trøndelag	9.7	100	97.9		100			
Nord-Trøndelag	6.6	100	41.0		100			
Nordland	3.4	90	18.0		90			
Troms	0.9	100	3.2		100			
Finnmark	-	-	1.2		90			
Riket	1 058.7	99.5	3 530.7		99.0			

Tabell 5. Arbeidslønnen i jordbruket.

	Men n										
	1948/ 49	1947/ 48	1946/ 47	1945/ 46	1944/ 45	1943/ 44	1942/ 43	1941/ 42	1940/ 41	1939/ 40	1938/ 39
I. Tjenere på arbeidsgiverens kost.	Kr.										
Hele året	2 599	2 312	1 981	1 580	1 366	1 237	1 093	892	690	624	576
Sommerhalvåret	1 472	1 315	1 118	899	796	715	632	509	394	358	330
Vinterhalvåret	1 204	1 057	905	723	618	563	495	405	312	279	253
II. Fjørskaktere på arbeidsgiverens kost.											
Hele året	3 362	2 993	2 540	2 012	1 764	1 513	1 379	1 152	918	809	759
Sommerhalvåret	1 705	1 520	1 301	1 025	912	780	701	595	469	415	393
Vinterhalvåret	1 660	1 472	1 258	993	870	755	687	579	456	404	376
III. Dagarbeidere på arbeidsgiverens kost.											
I sommerhalvåret.											
I våronna	13.84	12.69	11.13	9.35	8.64	7.95	7.23	6.01	4.44	4.01	3.76
I slåttonna	15.07	13.97	12.20	10.33	9.64	8.97	8.23	6.96	5.03	4.61	4.25
I skuronna	13.98	12.83	11.26	9.53	8.81	7.99	7.28	6.23	4.61	4.12	3.84
Ellers	13.24	12.15	10.58	8.93	8.20	7.61	6.86	5.75	4.22	3.80	3.56
Grøfting	15.34	14.29	12.40	10.61	9.80	9.07	8.29	8.51	6.55	5.89	5.49
Gråsteinsmuring	17.45	16.21	14.55	12.39	11.34	10.71	9.87	8.85	6.94	6.14	5.78
Tømmermannsarbeid	18.02	16.86	15.06	12.69	11.70	10.99	10.14	6.96	5.11	4.55	4.22
Skogsarbeid	15.65	14.53	12.59	10.73	9.83	9.04	8.46	6.91	5.17	4.51	4.18
I vinterhalvåret.											
Alm. gårdsarbeid	12.21	10.97	9.48	8.15	7.21	6.72	6.10	5.08	3.81	3.33	3.06
Grøfting	14.13	12.66	11.10	9.36	8.75	8.01	7.31	7.58	6.01	5.36	4.91
Gråsteinsmuring	16.38	14.91	13.35	11.31	10.23	9.63	8.93	8.05	6.45	5.64	5.20
Tømmermannsarbeid	17.13	15.55	13.95	11.81	10.56	10.10	9.35	6.21	4.59	4.06	3.75
Skogsarbeid	14.90	13.87	11.92	10.04	9.09	8.45	7.92	6.44	4.82	4.13	3.79
IV. Dagarbeidere på egen kost.											
I sommerhalvåret.											
I våronna	17.44	16.06	14.34	12.12	11.48	10.61	9.78	8.20	6.20	5.55	5.23
I slåttonna	18.44	17.08	15.06	12.84	12.09	11.28	10.39	9.01	6.70	6.05	5.68
I skuronna	17.53	16.16	14.27	12.30	11.54	10.46	9.67	8.38	6.34	5.65	5.35
Ellers	16.79	15.62	13.83	11.73	10.87	10.17	9.44	7.91	5.99	5.32	5.06
Grøfting	19.23	17.87	15.87	13.60	12.55	11.68	10.90	10.75	8.49	7.59	7.07
Gråsteinsmuring	21.29	19.80	18.03	15.25	14.16	13.29	12.49	11.08	8.91	7.92	7.34
Tømmermannsarbeid	21.67	20.35	18.47	15.53	14.34	13.65	12.84	9.19	6.88	6.12	5.75
Skogsarbeid	19.56	18.36	16.26	13.71	12.53	11.59	11.02	9.20	7.02	6.18	5.78
Skogskjøring (hest og mann)....	30.02	27.61	24.74	22.04	20.85	19.37	18.38	14.87	11.69	9.93	9.18
I vinterhalvåret.											
Alm. gårdsarbeid	15.69	14.33	12.67	10.80	9.91	9.17	8.66	7.31	5.55	4.87	4.56
Grøfting	17.77	16.04	14.45	12.24	11.42	10.50	9.82	9.98	7.90	7.02	6.43
Gråsteinsmuring	20.11	18.52	16.63	14.30	13.02	12.23	11.57	10.46	8.33	7.35	6.72
Tømmermannsarbeid	20.81	19.21	17.29	14.74	13.38	12.67	11.96	8.46	6.29	5.55	5.14
Skogsarbeid	19.10	17.60	15.63	13.18	11.98	11.12	10.56	8.80	6.70	5.87	5.41
Skogskjøring (hest og mann)....	29.44	27.76	24.69	21.99	20.61	18.82	18.29	14.81	11.44	9.65	8.84
V. Høgspis.											
Sommerhalvåret } pr. m³ barket	8.67	7.98	7.06	5.67	4.26	3.93	3.48	3.25	2.76	2.53	2.34
Vinterhalvåret } pr. m³ ubarket	8.62	8.11	7.02	5.82	4.23	4.01	3.48	3.26	2.79	2.53	2.31
Sommerhalvåret } pr. m³ ubarket	6.26	5.61	5.05	-	-	-	-	-	-	-	-
Vinterhalvåret } pr. m³ ubarket	6.23	5.65	5.06	-	-	-	-	-	-	-	-
Sommerhalvåret } pr. favn ved	22.48	21.11	18.82	16.86	13.95	13.31	12.91	10.24	8.06	6.92	6.06
Vinterhalvåret } pr. favn ved	22.48	21.41	18.84	17.12	13.76	13.54	12.95	10.40	8.20	6.90	6.08
Sommerhalvåret } pr. reis	1.80	1.64	1.46	1.39	1.12	1.04	0.98	-	-	-	-
Vinterhalvåret } pr. reis	1.80	1.65	1.46	1.40	1.13	1.05	1.00	-	-	-	-

Tabell 5 (forts.). Arbeidslønnen i jordbruket.

	K v i n n e r										
	1948/ 49	1947/ 48	1946/ 47	1945/ 46	1944/ 45	1943/ 44	1942/ 43	1941/ 42	1940/ 41	1939/ 40	1938/ 39
I. Tjenere på arbeidsgiverens kost.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Hele året	1 535	1 347	1 170	974	845	746	648	535	438	411	382
Sommerhalvåret	853	748	644	530	469	413	360	295	240	226	209
Vinterhalvåret	736	638	557	462	405	357	310	257	208	195	182
II. Fjørskertere på arbeidsgiverens kost.											
Hele året	2 013	1 718	1 485	1 202	1 052	934	849	752	602	549	508
Sommerhalvåret	1 041	880	782	621	556	497	440	396	309	286	264
Vinterhalvåret	991	835	752	602	524	469	422	384	301	278	254
III. Dag arbeidere på arbeidsgiverens kost.											
I sommerhalvåret.											
I våronna.....	8.97	8.09	7.06	5.92	5.44	4.94	4.39	3.63	2.77	2.53	2.34
I slåttonna.....	9.59	8.72	7.66	6.40	5.88	5.37	4.87	4.08	3.07	2.79	2.58
I skuronna	9.20	8.37	7.35	6.25	5.67	5.13	4.62	3.88	3.00	2.70	2.49
Ellers.....	8.57	7.73	6.86	5.63	5.12	4.68	4.11	3.42	2.65	2.39	2.19
I vinterhalvåret.											
Alm. gårdsarbeid	8.01	6.98	6.12	5.21	4.62	4.21	3.81	3.12	2.44	2.16	1.97
IV. Dag arbeidere på egen kost.											
I sommerhalvåret.											
I våronna.....	11.49	10.56	9.42	8.00	7.38	6.86	6.26	5.26	4.07	3.68	3.46
I slåttonna.....	12.01	11.02	9.79	8.40	7.78	7.13	6.54	5.65	4.33	3.89	3.65
I skuronna	11.72	10.75	9.55	8.25	7.51	6.98	6.34	5.45	4.29	3.82	3.59
Ellers.....	11.14	10.23	9.03	7.75	7.08	6.58	6.01	5.07	3.92	3.56	3.31
I vinterhalvåret.											
Alm. gårdsarbeid	10.46	9.28	8.39	7.12	6.51	6.06	5.68	4.69	3.68	3.27	3.06

Bilag 1.**Statistisk Sentralbyrå.****Oppgavene er konfidensielle og vil bare bli brukt til statistikk.****Representativ jordbruksstelling 1948.**

Navnet på bruket g.nr. br.nr.
 i herred, fylke.
 Eier adresse
 Bruker adresse

1. Arealet og bruken av det i 1948. Dekar (mål à 1000 m²).

Areal i dekar	Korn og erter dyrket til modning						Grønn- før	Po- tet	För- nepe	Kål- rot	För- bete	För- marg- kål	Kål	Gul- rot	Jord- bær	
	Hvete		Rug		Bygg	Havre										
	Host-	Vår-	Host-	Vår-												

Areal i dekar	Bringe- bær	Andre vekster på åker og i hage ¹⁾	Brakl (åker uten avling i 1948)	Eng til slått				Eng til beite				I alt jord- bruks- areal	
				Eng på dyrket jord		Natur- eng på inn- mark	Seter- løkker	Kultur- beite		Annen eng til beite			
				på dyrket jord	på udyrket jord	som hostes årlig	på dyrket jord	på udyrket jord	på dyrket jord	på udyrket jord	på dyrket jord		

¹⁾ Her setter en arealet av alle «andre vekster», også frukttrær og bærbusker.

2. Husdyr 20 juni 1948. (En må ta med husdyr som tilhører kårfolk, tjener o. a. og som blir føret sammen med de andre dyra på gården. En teller alle dyr, selv nyfodte.)

Hester					Storfe				
under 1 år (foll)	1 og 2 år	3 og 4 år	5—16 år	over 16 år	under 1 år (kalver)	Okser	Kviger (som ikke har hatt kalv)	Kyr (som har hatt kalv)	

Sauer		Geiter		Svin				Høns	
under 1 år (lam)	over 1 år	under 1 år (kjø)	over 1 år	Under 4 måneder	over 4 måneder			Voksne	Kyllinger
					avlssvin				
					fetesvin				
					råner				
					purker				

Bilag 2.**Statistisk Sentralbyrå.****Til jordstyret.**

Det skal i år holdes en representativ jordbruksstilling, i likhet med de som ble holdt i 1946 og 1947. En viser til rundskriv fra Landbruksdepartementet av 25. februar 1929, side 2: «Jordstyret skal også hjelpe Statistisk Sentralbyrå med å samla inn oppgåvor vedkomande årsavlingane og dei årlege representative landbrukssteljingar.»

Tellingslistene fra tellingen 1946 sendes jordstyret sammen med det nødvendige tellingsmaterialet til årets telling.

Fra enkelte jordstyrer har Byrået ikke fått tilbake 1946-skjemaene etter bruken ved tellingen i 1947. Fra andre herreder mangler ett eller flere av 1946-skjemaene. En fortegnelse over de bruk som det skal telles ved, men hvor skjemaene fra 1946 mangler, er lagt ved tellingsmaterialet. På listen over disse brukene er også tatt med slike bruk som nå skal telles istedenfor bruk som det har vært tellet ved tidligere, men som nå er funnet usikket for telling.

Tellingsoppgavene fra 1946, med eventuell suppleringsliste, viser hvilke bruk det skal telles ved i år. Ingen av disse brukene må byttes ut med andre.

En må be jordstyret ta godt vare på 1946-oppgavene og sende dem tilbake til Byrået sammen med oppgavene for i år.

Det vil være mest praktisk at medlemmene av jordstyret tar på seg tellingen hver i sin krets og får besøget utfyllingen av skjemaet ved nærvær på hvert sted. De utfylte skjemaene sender en derpå straks til formannen i jordstyret, som sender skjemaene inn til Byrået så snart han har fått alle oppgavene. Jordstyret skal ikke gjøre noe sammendrag av oppgavene, men en må se etter at alle skjemaene er fullstendig utfylt, både for areal og buskap.

Arealene skal en gi opp i dekar (à 1000 m²). Må en bruke brøk, skal en bruke desimalbrøk med 1 desimal og tydelig desimaltegn.

En må prøve å få så rette oppgaver som mulig, men en kan ikke kreve at arealet skal bli oppmålt.

Avgjørelsen fører en opp det areal som en skal høste i 1948. Sammen med forbete, fører en også eventuelt sukkerbete og forsukkerbete. Rotfrukter til frøavl føres med under «andre vekster på åker og i hage». Her tar en også med det areal som er brukt til frukttrær og bærbusker, minus det som eventuelt er ført opp til mellomkulturer av noe slag.

Av utslætter fører en bare opp så stort areal som en år om annet bruker å høste, selv om en har adgang til større arealer. Som kulturbete regner en grasmark som er lagt ut til våringbeite, og som blir gjødslet noenlunde regelmessig. Engarealer som er lagt ut til beite i 1948, uten at det er meningen at de skal bli brukt som varig beite, fører en opp som «anden eng til beite». Alminnelige hamnehager må en ikke føre opp som «eng til beite». Rubrikken «alt jordbruksareal» skal være summen av alle de foregående rubrikker.

Oppgavene over buskapen skal gjelde slik den er 20. juni. Se merknaden på skjemaet. Dyr som er på setra tellingsdagen, må en huske på å få med. Dyr som er leid bort, skal telles med hos eieren, ikke hos leieren.

Arbeidet med tellingen skal godtgjøres på samme måte som jordstyrets arbeid ellers og refunderes på vanlig måte sammen med dette. Tellingsutgiftene skal altså ikke refunderes av Byrået. Se rundskriv fra Landbruksdepartementet av april 1946.

Det er av største betydning at tellingen blir utført så raskt som mulig etter at jordstyret har fått tellingsmaterialet og at oppgavene blir sendt Byrået så snart tellingen er ferdig.

Et tilstrekkelig antall skjemaer følger vedlagt.

Oslo i juni 1948.

A. Skøien.

P a u l B a r c a .

Norges Offisielle Statistikk, rekke X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1949.

- Nr. 171. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1948. (*Aperçu de la situation économique.*)
— 172. Folkemengdens bevegelse 1942—45. (*Mouvement de la population.*)
— 173. Meieribruket i Norge 1947. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
— 174. Forsikringsselskaper 1947. (*Sociétés d'assurances.*)
— 175. Veterinærvesenet 1947. (*Service vétérinaire.*)
— 176. Norges bergverksdrift 1947. (*Mines et usines.*)
— 177. Norges jernbaner 1945—46. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 178. Statistiske Oversikter 1948. (*Résumé rétrospectif.*)
— 179. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1945. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 180. Norges industri 1946. (*Statistique industrielle.*)
— 181. Sinnssykehusenes virksomhet 1943, 1944, 1945. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
— 182. Fagskolestatistikk 1944/45—1946/47. (*Ecoles professionnelles.*)
— 183. Bøndenes bruttoformue og gjeld 1940, 1944 og 1946. (*Fortune et dette des propriétaires.*)
— 184. Telegrafverket 1946—47. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
— 185. Arbeidslønninger 1947. (*Salaires des ouvriers.*)
— 186. Norges handel 1947. (*Commerce.*)
— 187. Industriarbeidertrygden 1946. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les ouvriers de l'industrie.*)
— 188. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1948. (*Dette etc. des communes.*)
— 189. Skolestatistikk 1945—46. (*Instruction publique.*)
— 190. Norges postverk 1948. (*Statistique postale.*)
— 191. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1946. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 192. Alkoholstatistikk 1947—48. (*Statistique de l'alcool.*)
— 193. Norges kommunale finanser 1944—45. (*Finances des communes.*)
— 194. Folkemengdens bevegelse 1946. (*Mouvement de la population.*)
— 195. Jordbruksstatistikk 1948. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
-

Statistisk Sentralbyrå har dessuten bl. a. gitt ut disse verker:
Statistiske Meddelelser. 12 nr. i året. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
Månedssoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedsvise. (*Bulletin mensuel
du commerce extérieur.*)
Fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889,
1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique Officielle.*)
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
Statistiske Oversikter 1948. Oslo 1949. (*Résumé rétrospectif 1914, 1926 et 1948.*)

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges Handel» er Byråets beholdning meget
knapp, og Byrået er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok samtlige årganger til og med 1943—45.

Norges Handel samtlige årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30,
1934—39.

18. oktober 1949.